

Broj predmeta: 02-000151/20
Broj akta: 05-1270SŠ-0021/22
Datum: 27. 1. 2022. godine
Mjesto: Brčko

Na temelju članka 22. Zakona o Vladi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pročišćeni tekst („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj: 10/18, 49/18, 08/19, 10/19 i 32/19), članka 121, stavka (7) i članka 122 stavka (7) Zakona o zdravstvenoj zaštiti u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, pročišćeni tekst („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 52/18, 34/19 i 16/20), predstojnik Odjela za zdravstvo i ostale usluge d o n o s i

PRAVILNIK

O PRIPRAVNIČKOM STAŽU I POLAGANJU STRUČNOG ISPITA ZDRAVSTVENIH RADNIKA I ZDRAVSTVENIH SURADNIKA

DIO PRVI OSNOVNE ODREDBE

Članak 1. (Predmet)

Pravilnikom o pripravničkom stažu i polaganju stručnog ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih suradnika (u daljem tekstu: „Pravilnik“) uređuje se način obavljanja pripravničkog staža i polaganja stručnog ispita zdravstvenih radnika i zdravstvenih suradnika, uključujući: program, sadržaj i način obavljanja pripravničkog staža, način vođenja evidencije o obavljanju pripravničkog staža, kriteriji i uvjeti koje moraju ispuniti zdravstvene ustanove i privatne prakse u kojima se obavlja pripravnički staž, kao i program i postupak za polaganje stručnog ispita, sastav, način imenovanja i rada povjerenstva, kao i visina naknade za polaganje stručnog ispita, obrazac pripravničke knjižice, način vođenja pripravničke knjižice, sadržaj i izgled uvjerenja o položenom stručnom ispitu, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje pripravničkog staža i polaganja stručnog ispita.

Članak 2. (Pojam zdravstvenog radnika i zdravstvenog suradnika)

Zdravstveni radnik i zdravstveni suradnik u smislu ovog Pravilnika su osobe definirane Zakonom o zdravstvenoj zaštiti u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: „Zakon“).

Članak 3. (Pripravnički staž)

(1) Pripravnički staž je praktični rad kojim se zdravstveni radnik i zdravstveni suradnik osposobljava za samostalan rad pod neposrednim nadzorom mentora, sukladno zakonu.

- (2) Zdravstveni radnik i zdravstveni suradnik (u daljem tekstu: „pripravnik“) obvezni su nakon završenog obrazovanja obaviti pripravnički staž u trajanju i na način propisan Zakonom, izuzev osoba koje po Zakonu ne obavljaju pripravnički staž.
- (3) Zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa, osigurava pripravniku da u tijeku obavljanja pripravničkog staža ovlada materijom obuhvaćenom planom i programom praktičnog rada i obuke pripravnika (u daljem tekstu: „Plan i program pripravničkog staža“) utvrđenim ovim Pravilnikom.

DIO DRUGI

SADRŽAJ I NAČIN OBAVLJANJA PRIPRAVNIČKOG STAŽA I UVJETI KOJE MORA ISPUNITI ZDRAVSTVENA USTANOVA I PRIVATNA PRAKSA

Članak 4.

(Plan i program)

- (1) Pripravnički staž obavlja se po Planu i programu pripravničkog staža koji je utvrđen ovim Pravilnikom.
- (2) Planom iz stavka (1) ovog članka utvrđuje se raspored i trajanje pojedinih programskih cjelina, koje je pripravnik dužan obaviti.
- (3) Programom iz stavka (1) ovog članka utvrđuju se stručni poslovi kojima se pripravnici osposobljavaju za samostalan rad.
- (4) Plan i program pripravničkog staža sastavni su dio ovog Pravilnika (ANEKS I).

Članak 5.

(Obavljanje pripravničkog staža)

- (1) Pripravnički staž obavlja se u zdravstvenoj ustanovi i privatnoj praksi koje imaju rješenje o odobrenju za obavljanje pripravničkog staža izdano od predstojnika Odjela za zdravstvo i ostale usluge za zdravstvo (u daljnjem tekstu: „predstojnik Odjela“) na temelju ispunjenih uvjeta u pogledu prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje pripravničkog staža, i to:
 - a) registrirana je za obavljanje zdravstvene djelatnosti iz propisanog područja Plana i programa pripravničkog staža;
 - b) obavljanje zdravstvene djelatnosti iz točke a) ove stavke obavlja najmanje jedan zdravstveni radnik s licencom nadležne komore odnosno zdravstveni suradnik, koji ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci nakon položenog stručnog ispita.
- (2) Ako zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa u kojoj pripravnik obavlja pripravnički staž, ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 4. i članku 5. ovog Pravilnika, a prema utvrđenim programskim cjelinama za određeno područje, može ga uputiti u drugu zdravstvenu ustanovu, odnosno privatnu praksu u kojoj se taj dio pripravničkog staža može obaviti.
- (3) Pripravnički staž doktora stomatologije, oralnih higijeničara, stomatoloških sestara i zubnih tehničara, može se obavljati u privatnoj praksi koja je registrirana za obavljanje djelatnosti opće stomatologije, osim dijela pripravničkog staža iz maksilofacijalne kirurgije i ortopedije vilica, koji se obavlja u privatnoj praksi koja je registrirana za obavljanje djelatnosti maksilofacijalne kirurgije i ortopedije vilica, odnosno u odgovarajućim zdravstvenim ustanovama registriranim za obavljanje zdravstvene djelatnosti iz navedenih područja stomatologije.

Članak 6.

(Uvjeti za obavljanje pripravničkog staža)

- (1) Zahtjev za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta u pogledu prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme za zdravstvenu ustanovu i privatnu praksu, u smislu članka 4. i članka 5. ovog Pravilnika, podnosi se Odjelu za zdravstvo i ostale usluge (u daljnjem tekstu: „Odjel za zdravstvo“).
- (2) Uz zahtjev iz stavka (1) ovog članka zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa, prilaže:
 - a) rješenje o registraciji zdravstvene ustanove odnosno privatne prakse, izdano od nadležnog suda,
 - b) rješenje Odjela za zdravstvo o ispunjenosti uvjeta u pogledu prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje zdravstvene djelatnosti u zdravstvenoj ustanovi odnosno privatnoj praksi,
 - c) potvrda Odjela za zdravstvo o upisu u registar zdravstvenih ustanova i privatnih praksi,
 - d) prijedlog programa pripravničkog staža, odnosno dijela pripravničkog staža, koji će se obavljati u toj zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi,
 - e) spisak stručnog kadra s osobnom dokumentacijom uposlenika o stručnoj spremi koji su u stalnom radnom odnosu,
 - f) potpisanu i ovjerenu izjavu od strane odgovorne osobe zdravstvene ustanove odnosno privatne prakse da odgovara za istinitost i točnost podnijete dokumentacije.

Članak 7.

(Utvrđivanje uvjeta)

- (1) Po prijemu uredno podnesenog zahtjeva iz članka 6. ovog Pravilnika, predstojnik Odjela imenuje stručno povjerenstvo od najmanje tri člana, sa zadatkom o utvrđivanju ispunjenosti uvjeta prostora, kadra i medicinsko-tehničke opreme za obavljanje pripravničkog staža, odnosno njegovog dijela.
- (2) Podnositelj zahtjeva iz stava (1) ovog članka odgovara za istinitost i točnost podataka dostavljenih Odjelu za zdravstvo.
- (3) Stručno povjerenstvo iz stavka (1) ovog članka izrađuje zapisnik s prijedlogom predstojniku Odjela o izdavanju rješenja o odobrenju za obavljanje pripravničkog staža, odnosno s prijedlogom o odbijanju podnesenog zahtjeva iz stavka (1) ovog članka, kao neutemeljenog.

Članak 8.

(Rješenje o odobrenju za obavljanje pripravničkog staža)

- (1) Na temelju podnijetog zahtjeva iz članka 6. ovog Pravilnika, a po provedenom postupku utvrđenom ovim Pravilnikom, predstojnik Odjela sukladno zapisniku stručnog povjerenstva iz članka 7. ovog Pravilnika, donosi rješenje kojim odlučuje o odobravanju zdravstvenoj ustanovi odnosno privatnoj praksi obavljanje pripravničkog staža.
- (2) Protiv rješenja iz stavka (1) ovog članka, podnositelj ima pravo žalbe suglasno odredbama zakona o upravnom postupku.

Članak 9.

(Upoznavanje sa propisima)

Ovlaštena osoba koju odredi ravnatelj zdravstvene ustanove, odnosno utemeljitelj privatne prakse u kojoj se obavlja pripravnički staž, dužan je upoznati pripravnika sa Planom i programom pripravničkog staža, suglasno odredbama ovog Pravilnika, kao i sa kodeksom medicinske etike i medicinske deontologije.

Članak 10.

(Obavljanje i prekid pripravničkog staža)

- (1) Pripravnik obavlja pripravnički staž u kontinuitetu, u okviru radnog vremena zdravstvene ustanove, odnosno privatne prakse, u trajanju od 40 sati tjedno.
- (2) U slučaju bolesti, rodiljinog dopusta, odnosno drugih opravdanih razloga, prekida se obavljanje pripravničkog staža i produžava za vrijeme koliko je prekid trajao.
- (3) Rješenje o prekidu obavljanja pripravničkog staža u slučajevima iz stavka (2) ovog članka, na zahtjev pripravnika, a na temelju odgovarajućih dokaza, donosi ravnatelj zdravstvene ustanove, odnosno utemeljitelj privatne prakse koji je pripravnika primio na obavljanje pripravničkog staža.

DIO TREĆI PRIPRAVNIČKA KNJIŽICA

Članak 11.

(Upis plana i programa)

- (1) Plan i program pripravničkog staža, koji je obavio pripravnik upisuje se u pripravničku knjižicu, čiji su oblik i sadržaj utvrđeni ovim Pravilnikom (ANEKS II).
- (2) Pripravničku knjižicu vodi zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa u kojoj pripravnik obavlja pripravnički staž.
- (3) Zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa obrazuje dosje pripravnika u koji ulaže karton koji sadrži opće podatke o pripravniku i podatke o tijeku obavljanja pripravničkog staža koji su identični s podacima u pripravničkoj knjižici.

Članak 12.

(Upis obavljenog dijela pripravničkog staža)

- (1) Za obavljanje dijela pripravničkog staža u odgovarajućoj organizacijskoj jedinici zdravstvene ustanove, odgovoran je predstojnik te organizacijske jedinice, odnosno utemeljitelj privatne prakse za pripravnički staž obavljen u privatnoj praksi.
- (2) Nakon obavljanja pojedinih dijelova pripravničkog staža, u pripravničku knjižicu unosi se opis poslova obavljenih u okviru programske cjeline, kao i podatci o vremenu i mjestu gdje se dio pripravničkog staža obavio.
- (3) Pripravnici su obavezni za vrijeme obavljanja pripravničkog staža izvršavati zadatke i obavljati poslove koje im povjeri predstojnik organizacijske jedinice, odnosno utemeljitelj privatne prakse, suglasno programu.
- (4) Na stranama koje su predviđene za podatke o praktičnom radu pripravnika, zdravstvena ustanova odnosno privatna praksa u kojoj pripravnik obavlja pripravnički staž upisuje podatke o mjestu i nazivu zdravstvene ustanove, odnosno privatne prakse, jedinicama zdravstvene ustanove i vremenu trajanja praktičnog rada. Na mjestu predviđenom za opis poslova ovlašteni zdravstveni radnik odnosno zdravstveni suradnik unosi podatke o poslovima koje je pripravnik upoznao kroz praktičan rad i po isteku vremena predviđenog za praktičan rad, upisuje ocjenu rada i ovjerava svojim potpisom.
- (5) Nakon obavljenog pripravničkog staža, pripravničku knjižicu ovjerava ravnatelj zdravstvene ustanove, odnosno utemeljitelj privatne prakse koji je pripravnika primio na obavljanje pripravničkog staža.

- (6) Ako u zdravstvenoj ustanovi odnosno privatnoj praksi iz članka 5. ovog Pravilnika ne postoje uvjeti za potpuno obavljanje pripravničkog staža po propisanom programu, datum početka i završetka dijelova pripravničkog staža ovjerava ravnatelj zdravstvene ustanove odnosno utemeljitelj privatne prakse u kojoj pripravnik obavlja određeni dio pripravničkog staža.

DIO ČETVRTI

PROGRAM I NAČIN POLAGANJA STRUČNOG ISPITA

Članak 13.

(Prijava za polaganje stručnog ispita)

- (1) Po obavljenom pripravničkom stažu, pripravnik sa stečenim srednjim ili visokim obrazovanjem podnosi Povjerenstvu za polaganje stručnog ispita (u daljem tekstu: „Ispitno povjerenstvo“) prijavu za polaganje stručnog ispita.
- (2) Prijava iz stavka (1) ovog članka podnosi se na obrascu koji je sastavni dio ovog Pravilnika (ANEKS III).
- (3) Uz prijavu za polaganje stručnog ispita potrebno je dostaviti sljedeću dokumentaciju:
 - a) ovjerenu kopiju diplome/svjedodžbe (za diplome/svjedodžbe stečene u inozemstvu nakon 6. 4. 1992. godine, potrebna je nostrifikacija),
 - b) ovjerenu fotokopiju pripravničke knjižice, za osobe koje su obavile pripravnički staž,
 - c) dokaz izdan od ovlaštene obrazovne ustanove za doktore medicine, doktore stomatologije, magistre farmacije i osobe sa završenim fakultetom zdravstvenih studija da je studij obavljen po bolonjskom procesu, za osobe koje su po Zakonu izuzete od obavljanja pripravničkog staža;
 - d) dokaz o statusu ovlaštene zdravstvene ustanove odnosno privatne prakse u kojoj je obavljen pripravnički staž, kao i kopiju službenog glasnika u kojem je objavljen plan i program po kojem je obavljen pripravnički staž, za osobe koje su pripravnički staž obavile izvan teritorije Brčko distrikta BiH;
 - e) dokaz o uplati naknade za polaganje stručnog ispita.
- (4) Stručni ispit polaže se u Odjelu za zdravstvo.

Članak 14.

(Odobrovanje polaganja stručnog ispita)

- (1) Ispitno povjerenstvo razmatra prijavu za polaganje stručnog ispita zajedno sa dostavljenom dokumentacijom iz članka 13. ovog Pravilnika.
- (2) Na prijedlog Ispitnog povjerenstva, rješenje o odobravanju polaganja stručnog ispita donosi predstojnik Odjela.
- (3) Jedan primjerak rješenja iz stavka (2) ovog članka dostavlja se Ispitnom povjerenstvu.

DIO PETI

NAČIN POLAGANJA STRUČNOG ISPITA

Članak 15.

(Sadržaj stručnog ispita)

- (1) Stručni ispit pripravnika sastoji se od općeg i posebnog dijela.

- (2) Opći i posebni dio stručnog ispita polažu se usmeno.
- (3) U okviru općeg dijela stručnog ispita, vrši se provjera znanja o:
 - a) ustavnom uređenju BiH, statutu Brčko distrikta BiH, propisima kojima se uređuje mirovinsko i invalidsko osiguranje;
 - b) propisima kojima se uređuje zdravstvena zaštita, zdravstveno osiguranje, zaštita stanovništva od zaraznih bolesti, lijekovi i medicinska sredstva.
- (4) Ispitni predmeti posebnog dijela stručnog ispita po zdravstvenim usmjerenjima pripravnika, utvrđuju se suglasno programskim cjelinama pripravničkog staža, utvrđenog ovim Pravilnikom.

Članak 16.

(Obavještanje o spriječenosti)

- (1) O datumu i mjestu polaganja stručnog ispita pripravnik se obavještava pisanim ili usmenim putem, najkasnije sedam dana prije polaganja stručnog ispita.
- (2) U slučaju spriječenosti za polaganje stručnog ispita, pripravnik je dužan da o spriječenosti obavijesti Ispitno povjerenstvo, najmanje jedan dan prije dana određenog za polaganje stručnog ispita.
- (3) Ukoliko pripravnik ne obavijesti Ispitno povjerenstvo u roku predviđenom u stavku (2) ovog članka ili je razlog odustajanja od polaganja stručnog ispita neopravdan, smatra se da stručnom ispitu nije ni pristupio, te troškovi ponovnog izlaska na stručni ispit padaju na teret pripravnika.

Članak 17.

(Zapisnik o polaganju stručnog ispita)

- (1) Stručni ispit polaže se javno, istovremeno pred svim članovima Ispitnog povjerenstva.
- (2) O tijeku stručnog ispita sekretar Ispitnog povjerenstva vodi zapisnik o polaganju stručnog ispita.
- (3) Zapisnik o polaganju stručnog ispita potpisuje predsjednik, članovi i tajnik Ispitnog povjerenstva.
- (4) Sadržaj i izgled zapisnika sastavni je dio ovog Pravilnika (ANEKS IV).

Članak 18.

(Ocjena o uspjehu)

- (1) Ocjena o uspjehu i osposobljenosti pripravnika za samostalan rad ocjenjuje se sa: „Položio stručni ispit“ ili „Nije položio stručni ispit“.
- (2) Svaki član Ispitnog povjerenstva samostalan je u ocjenjivanju uspjeha pripravnika za predmet koji je ispitivao.
- (3) Ispitno povjerenstvo jednoglasno donosi odluku o uspjehu pripravnika.
- (4) Predsjednik Ispitnog povjerenstva obavještava pripravnika o uspjehu, po završenom ispitu i u nazočnosti svih članova Ispitnog povjerenstva.

Članak 19.

(Odustanak od ispita)

Pripravnik koji odustane od započetog polaganja stručnog ispita ili polaganja popravnog ispita, smatra se da ispit nije položio, o čemu se unosi zabilješka u zapisnik o polaganju stručnog ispita i može ponovo da polaže stručni ispit u roku koji ne može biti kraći od 30 dana od dana koji je bio zakazan za polaganje stručnog ispita.

Članak 20.

(Rok za ponovno polaganje ispita)

- (1) Pripravnik koji nije položio stručni ispit, kao i pripravnik koji nije zadovoljio na popravnom ispitu, ima pravo ponovnog polaganja stručnog ispita, najranije u roku od 30 dana od dana polaganja stručnog odnosno popravnog ispita.
- (2) Pripravnik koji nije položio stručni ispit iz jedne ili dvije predmetne cjeline, ima pravo polaganja popravnog ispita iz tih predmetnih cjelina, najranije u roku od 30 dana, a najkasnije u roku od šest mjeseci od dana polaganja stručnog ispita.
- (3) Ako pripravnik ne položi popravni ispit, smatra se da stručni ispit nije položio, te isti mora u cijelosti ponovno polagati, najranije u roku od 30 dana od dana polaganja popravnog ispita.

DIO ŠESTI

POVJERENSTVO ZA POLAGANJE STRUČNOG ISPITA

Članak 21.

(Imenovanje i rad povjerenstva)

- (1) Stručni ispit polaže se pred Ispitnim povjerenstvom koju imenuje i razrješava predstojnik Odjela.
- (2) Ispitno povjerenstvo sastoji se od predsjednika, zamjenika predsjednika i osam članova i imenuje se na period od dvije godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja.
- (3) Ispitno povjerenstvo radi u vijeću od pet članova, kojim predsjedava predsjednik Ispitnog povjerenstva ili njegov zamjenik.
- (4) Ostale članove vijeća određuje za svaki pojedinačni slučaj predsjednik Ispitnog povjerenstva, a u njegovom odsustvu potpredsjednik, uzimajući u obzir ravnopravnu zastupljenost svih članova u radu Ispitnog povjerenstva.

Članak 22.

(Sastav Ispitnog povjerenstva)

- (1) U vijeću postupaju četiri zdravstvena radnika i jedan diplomirani pravnik.
- (2) Predsjednik, potpredsjednik i šest članova Ispitnog povjerenstva imenuju se iz reda zdravstvenih radnika, specijalista/subspecijalista iz određenih grana medicine ili farmacije, odnosno područja zdravstvene zaštite sa najmanje pet godina rada poslije položenog specijalističkog/subspecijalističkog ispita.
- (3) Osobe iz stavka (2) ovog članka su ispitivači za posebni dio stručnog ispita.
- (4) Dva člana Ispitnog povjerenstva imenuju se iz reda diplomiranih pravnika s položenim stručnim ispitom za rad u organima uprave i najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima iz područja zdravstva.
- (5) Osobe iz stavka (4) ovog članka su ispitivači za opći dio stručnog ispita.

Članak 23.

(Administrativno-tehnički poslovi)

- (1) Administrativno-tehničke poslove Ispitnog povjerenstva obavljaju dva tajnika Ispitnog povjerenstva, koji se imenuju rješenjem o imenovanju Ispitnog povjerenstva.

- (2) Tajnik Ispitnog povjerenstva je osoba sa stečenom diplomom visokog obrazovanja društvenog smjera sa najmanje tri godine radnog iskustva u struci i sa položenim ispitom za rad u organima uprave.
- (3) Tajnik Ispitnog povjerenstva obavlja sve administrativno-tehničke poslove, a naročito:
- a) vrši raspored pripravnika i članova Ispitnog povjerenstva za svaki ispitni rok, prema kronologiji prijema prijave za polaganje stručnog ispita;
 - b) utvrđuje identitet pripravnika;
 - c) utvrđuje je li izvršena uplata naknade za polaganje stručnog ispita;
 - d) obavještava pripravnike i članove Ispitnog povjerenstva o zakazanim terminima stručnog ispita;
 - e) upozna je pripravnika koji je pristupio polaganju stručnog ispita o njegovim pravima i obvezama za vrijeme trajanja stručnog ispita;
 - f) prisustvuje stručnom ispitu i vodi zapisnik o polaganju stručnog ispita;
 - g) zaprima i administrativno-tehnički obrađuje prijave za polaganje stručnog ispita;
 - h) administrativno-tehnički obrađuje uvjerenje o položenom stručnom ispitu i isto dostavlja predsjedniku Ispitnog povjerenstva i predstojniku Odjela na potpis, a potom i pripravniku;
 - i) vodi evidenciju o osobama koja su podnijela prijave za polaganje stručnog ispita;
 - j) arhivira predmete.

Članak 24.
(Evidencija)

- (1) O stručnim ispitima zdravstvenih radnika i zdravstvenih suradnika vodi se evidencija.
- (2) Evidenciju iz stavka (1) ovog članka vodi tajnik Ispitnog povjerenstva na propisanom obrascu, koji je sastavni dio ovog Pravilnika (ANEKS V).
- (3) Evidencija iz stavka (1) ovog članka čuva se trajno.

Članak 25.
(Pravo na naknadu)

- (1) Predsjedniku, zamjeniku predsjednika, članovima i tajnicima Ispitnog povjerenstva pripada pravo na naknadu za rad.
- (2) Visinu naknade iz stavka (2) ovog članka utvrđuje predstojnik Odjela rješenjem o imenovanju Ispitnog povjerenstva.

DIO SEDMI

SADRŽAJ I IZGLED UVJERENJA O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU

Članak 26.
(Izdavanje uvjerenja)

- (1) Pripravniku koji je položio stručni ispit izdaje se uvjerenje o položenom stručnom ispitu na propisanom obrascu čiji je sadržaj utvrđen ovim Pravilnikom (ANEKS VI).
- (2) Uvjerenje iz stavka (1) ovog članka izdaje Odjel za zdravstvo, a potpisuje ga predstojnik Odjela i predsjednik Ispitnog povjerenstva, a u odsustvu predsjednika Ispitnog povjerenstva, njegov zamjenik.
- (3) Uvjerenje iz stavka (1) ovog članka izdaje se u dva primjerka, od kojih se jedan uručuje pripravniku, a drugi zadržava Odjel za zdravstvo.

Članak 27.

(Uvjet za samostalno obavljanje poslova)

- (1) Zdravstveni radnici nakon položenog stručnog ispita upisuju se kod nadležne komore u registar zdravstvenih radnika i time stječu pravo na izdavanje licence.
- (2) Izdavanjem licence od strane nadležne komore, zdravstveni radnik stiče pravo samostalnog obavljanja poslova u svojoj struci.

DIO OSMI

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 28.

(Bolonjski proces)

- (1) Zdravstveni radnici koji su završili studij medicine, studij stomatologije, studij farmacije i studij zdravstvenog usmjerenja po bolonjskom procesu, ne obavljaju pripravnički staž.
- (2) Nakon završenog obrazovanja, zdravstveni radnici iz stavke (1) ovog članka, mogu pristupiti polaganju stručnog ispita, sukladno Zakonu.

Članak 29.

(Obavljanje pripravničkog staža izvan teritorije Distrikta)

- (1) Pripravnicima koji su pripravnički staž obavili u ovlaštenim zdravstvenim ustanovama i privatnim praksama izvan teritorije Brčko distrikta BiH, dozvoljava se polaganje stručnog ispita pod uvjetom da je pripravnički staž obavljen po planu i programu koji je jednak planu i programu za polaganje stručnog ispita propisan ovim Pravilnikom.
- (2) Pripravnici iz stavka (1) ovog članka, u slučaju da se taj plan i program razlikuje od plana i programa za polaganje stručnog ispita propisanim ovim Pravilnikom, dužni su obaviti razliku pripravničkog staža iz područja koje nije obuhvaćena planom i programom za polaganje stručnog ispita.
- (3) Utvrđivanje činjenica iz stavka (1) i (2) ovog članka vrši Ispitno povjerenstvo.

Članak 30.

(Ranije započeto obavljanje pripravničkog staža)

Pripravnik koji je započeo obavljanje pripravničkog staža prema propisima koji su važili na području Bosne i Hercegovine, na dan stupanja na snagu ovog Pravilnika, pripravnički staž će obaviti na način i sukladno odredbama ovog Pravilnika, ako je to povoljnije za pripravnika.

Članak 31.

(Naknada za polaganje stručnog ispita)

- (1) Visina naknade za polaganje stručnog ispita za visoku stručnu spremu iznosi 300,00 KM, a za srednju stručnu spremu 200,00 KM.
- (2) Troškovi popravnog ispita iznose, za visoku stručnu spremu po 75,00 KM, za svako područje koje pripravnik polaže na popravnom ispitu, a za srednju stručnu spremu po 50,00 KM, za svako područje koju pripravnik polaže na popravnom ispitu.
- (3) Naknade iz stavka (1) i (2) ovog članka snosi pripravnik i iste su prihod proračuna Brčko distrikta BiH.

Članak 32.
(Dužnost usklađivanja)

Zdravstvene ustanove i privatne prakse kod kojih se obavlja pripravnički staž, dužne su uskladiti svoju organizaciju i poslovanje sa odredbama ovog Pravilnika.

Članak 33.
(Status viših škola)

Do rješavanja statusa viših škola zdravstvenog usmjerenja na teritoriji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine sukladno odredbama Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 59/07 i 59/09), zdravstveni radnici koji su završili višu školu zdravstvenog usmjerenja i stekli naziv viša medicinska sestra-tehničar, viši radiološki tehničar, viši sanitarni tehničar, viši laboratorijski tehničar odnosno viši fizioterapeutski tehničar, obavljaju pripravnički staž u trajanju od 9 mjeseci, po planu i programu pripravničkog staža koji je utvrđen za diplomirane medicinske sestre-tehničare, diplomirane inženjere medicinske radiologije, diplomirane sanitarne inženjere, diplomirane inženjere medicinsko-laboratorijske dijagnostike i diplomirane fizioterapeute.

Članak 34.
(Rok za imenovanje Ispitnog povjerenstva)

Predstojnik Odjela obvezan je imenovati Ispitno povjerenstvo, na način i pod uvjetima utvrđenim ovim Pravilnikom, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Članak 35.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“.

Predstojnik Odjela

Sead Šadić, dipl. oec.

**PLAN I PROGRAM
PRIPRAVNIČKOG STAŽA ZDRAVSTVENIH RADNIKA**

1. Planom i programom pripravničkog staža zdravstvenih radnika uređuju se opći i posebni dio za zdravstvene radnike sa visokom i srednjom stručnom spremom, kojim se propisuje gradivo i literatura iz kojih pripravnici polažu opći i posebni ispit za rad u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi, te praktičan rad u primjeni metoda i postupaka na svim razinama zdravstvene zaštite.
2. Plan i program pripravničkog staža za zdravstvenog suradnika propisuje zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa u kojoj se pripravnik osposobljava za samostalan rad.
3. Pripravnički staž obavlja se u okviru vremena utvrđenog za pojedina područja sukladno ovom planom i programom.
4. Plan i program pripravničkog staža obuhvaća preventivne, dijagnostičke, terapijske, operativne i rehabilitacijske vještine i znanja koje pripravnik treba savladati tijekom pripravničkog staža.
5. Pripravnički staž obavlja se u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi koja ispunjava sljedeće uvjete:
 - 5.1. obavlja određene poslove zdravstvene djelatnosti, prema zahtjevu pojedinog dijela Programa pripravničkog staža za pripravnike,
 - 5.2. u obavljanju poslova u zdravstvenoj djelatnosti iz točke 5.1. ovog članka sudjeluje zdravstveni radnik s licencom nadležne komore, odnosno zdravstveni suradnik, koji ima najmanje pet godina radnog iskustva u struci nakon položenog stručnog ispita i
 - 5.3. ima potrebnu medicinsku i tehničku opremu za uspješno provođenje programa predviđenog osposobljavanja prema zahtjevima suvremene medicine.
6. Dio pripravničkog staža prema propisanom planu i programu za određeno polje može se obavljati i u drugoj pravnoj osobi.
7. Pripravnički staž obavlja se u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi u redovito radno vrijeme.
8. Zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa će omogućiti obavljanje pripravničkog staža zdravstvenom radniku i zdravstvenom suradniku.
9. Pripravnički staž obavlja se po pravilu bez prekida.
10. Pripravnički staž se može prekinuti u opravdanim slučajevima, s tim da se pripravnički staž produžava za onoliko vremena za koliko je prekid trajao.
11. Opravdani prekid pripravničkog staža podrazumijeva bolest, rodiljin dopust, smrt člana uže obitelji, težu bolest člana uže obitelji, i slično.
12. O nastavljanju pripravničkog staža odlučuje zdravstvena ustanova, odnosno privatna praksa u kojoj je pripravnički staž započeo.
13. Plan i program pripravničkog staža sastoji se iz:
 - 13.1. Općeg i
 - 13.2. Posebnog dijela.
14. U okviru općeg dijela programa vrši se provjera znanja kandidata iz:
 - 14.1. Osnova ustavnog uređenja BiH, Statut Brčko distrikta BiH;
 - 14.2. Propisa o zdravstvenoj zaštiti, o zdravstvenom osiguranju, o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, lijekovima, medicinskim sredstvima i
 - 14.4. Propisa o mirovinskom i invalidskom osiguranju.
15. U okviru stručnog dijela vrši se provjera znanja zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog suradnika za samostalan rad u zdravstvenoj ustanovi, odnosno privatnoj praksi.
16. Nazivi stručnih zvanja zdravstvenih radnika i zdravstvenih suradnika utvrđenih po ovom Planu i programu, odnosit će se i na ekvivalentne nazive, koji se po sadržaju i karakteru odnose na istu vrstu zvanja.

I. OPĆI DIO PROGRAMA

Program ispita iz općeg dijela obuhvata upoznavanje s osnovama ustavnog uređenja Bosne i Hercegovine, odnosno Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, kao i organizacijom zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, i to:

1. Osnovi ustavnog sustava BiH, Statut Brčko distrikta BiH,
2. Zakon o zdravstvenoj zaštiti u Brčko distriktu BiH,
3. Zakon o zdravstvenom osiguranju Brčko distrikta BiH,
4. Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti Brčko distrikta BiH,
5. Zakon o lijekovima i medicinskim sredstvima BiH,
6. Zakoni o mirovinskom i invalidskom osiguranju primjenjivi na području Brčko distrikta BiH.

II. POSEBNI DIO PROGRAMA

Program staža iz posebnog dijela obuhvaća praktični rad zdravstvenog radnika u primjeni metoda i postupaka po razinama zdravstvene zaštite i obavlja se u okviru propisanog vremena.

Program stručnog dijela ispita odnosi se na:

1. zdravstvene radnike visokog obrazovanja i
2. zdravstvene radnike srednjeg obrazovanja.

A. ZDRAVSTVENI RADNIK VISOKOG OBRAZOVANJA

A. 1. Doktor medicine

Program pripravničkog staža doktora medicine traje godinu dana i obuhvaća znanja i vještine koje su označene kao:

- 1) znanja:
 - a) reproducira (označeno sa R),
- 2) vještine:
 - a) promatra (označeno sa P) i
 - b) izvodi (označeno sa I), koliko puta (označeno brojem uz odgovarajuću skraćenicu).

Program pripravničkog staža obuhvaća:

1. Primarna zdravstvena zaštita sa organizacijom zdravstvenog sustava i važećim zakonodavstvom 71 dan,
2. Služba hitne medicinske pomoći 21 dan,
3. Pedijatrija 35 dana,
4. Ginekologija 35 dana,
5. Interna medicina 42 dana,
6. Opća kirurgija. 42 dana,
7. Neuropsihijatrija 21 dan,
8. Pneumoftizilogija 14 dana,
9. Otorinolaringologija 7 dana,
10. Zarazne bolesti 7 dana,
11. Oftalmologija 7 dana,

12. Fizikalna medicina i rehabilitacija 14 dana,
13. Sudska medicina 7 dana,
14. Higijensko-epidemiološka zaštita 21 dan,
15. Kožne i venerične bolesti 14 dana,
16. Socijalna medicina 7 dana.

Ukupno: 365 dana

1. Primarna zdravstvena zaštita sa organizacijom zdravstvenog sustava i važećim zakonodavstvom (71 dan)

- 1.1. Poznavanje specijalističkih nalaza i njihova pravilna interpretacija R
- 1.2. Poznavanje prednosti kućnog liječenja i njege R
- 1.3. Principi palijativne njege R
- 1.4. Poznavanje pravnih okvira zdravstvenog sustava R
- 1.5. Poznavanje mjesta i uloge obiteljske medicine u sustavu zdravstvene zaštite Brčko distrikta BiH R
- 1.6. Poznavanje Međunarodne klasifikacije bolesti i stanja u zdravstvenoj zaštiti R
- 1.7. Poznavanje principa vođenja medicinske dokumentacije, evidencije, etičkih principa i pravnih posljedica (prava i uključenje pacijenata) R
- 1.8. Poznavanje principa komunikacije sa specijalističkim i drugim službama (npr. patronažna služba) i pravilan način upućivanja, uključujući i kriterije za upućivanje kod specijaliste. R
- 1.9. Poznavanje principa komunikacija sa drugim službama izvan zdravstvenog sustava, nevladinim organizacijama R
- 1.10. Poznavanje primarne prevencije, dijagnostike, diferencijalno-dijagnostičkih procedura, principa liječenja, rehabilitacija i drugi postupci sa bolesnicima koji se pojavljuju u ordinaciji obiteljske medicine R
- 1.11. Poznavanje mjera racionalnog propisivanja lijekova za određene bolesti i poremećaje zdravlja R
- 1.12. Poznavanje načela ocjenjivanja radne sposobnosti u smislu privremene spriječenosti za rad uslijed bolesti, ozlijeđe i ostalih poremećaja zdravlja R
- 1.13. Poznavanje medicinskih principa u ranom dijagnosticiranju nezaraznih bolesti R
- 1.14. Poznavanje mogućnosti i dometa preventivne djelatnosti R
- 1.15. Poznavanje vodiča dobre medicinske prakse za najčešća oboljenja i stanja u PZZ (šećerna bolest, KVB, rak, plućne bolesti i drugo) R
- 1.16. Uzimanje anamnestičkih podataka u ordinaciji obiteljske medicine I-20x
- 1.17. Objektivni pregled bolesnika I-20x
- 1.18. Sistematski preventivni pregled odraslog pacijenta sa ispitivanjem rizičnog ponašanja I-10x
- 1.19. Priprema oboljelog i povrijeđenog za transport I-3x
- 1.20. Obrada i previjanje kirurške rane I-5x
- 1.21. Postavljanje urinarnog katetera I-5x
- 1.22. Bris nosa i guše I-2x
- 1.23. Injekcije (intradermalno, supkutano, intramuskularno i intravenski) 10x svaka
- 1.24. Cijepljenje po programu cijepljenja I-5x
- 1.25. Snimanje i očitavanje EKG-a I-20x
- 1.26. Demonstracija upotrebe inhalatora pacijentima I-5x
- 1.27. Načela racionalnog propisivanja lijekova za određene bolesti i stanja I-20x
- 1.28. Pisanje receptata I-20x
- 1.29. Prepoznavanje neželjenih terapijskih efekata i njihovo otklanjanje I-5x
- 1.30. Interpretacija i primjena laboratorijskih nalaza I-20x
- 1.31. Interpretacija i primjena radiografskih nalaza I-20x
- 1.32. Interpretacija i primjena nalaza ultrazvuka I-5x

- 1.33. Komunikacija sa specijalističkim službama i pravilan način upućivanja, uključujući i kriterije za upućivanje kod specijaliste I-10x
- 1.34. Pisanje uputnica specijalisti I-20x
- 1.35. Vođenje medicinske dokumentacije bolesnika (zdravstveni karton) I-10x
- 1.36. Ocjenjivanje radne sposobnosti u smislu privremene spriječenosti za rad uslijed bolesti, povrede i ostalih poremećaja zdravlja I-10x
- 1.37. Pisanje doznaka, otvaranje bolovanja i izdavanje potvrda o privremenoj spriječenosti za rad I-10x
- 1.38. Izdavanje ljekarskog uvjerenja i povredne liste/popisa ozlijeda I-5x
- 1.39. Pružanje hitne pomoći (u zdravstvenoj ustanovi, izvan zdravstvene ustanove i u tijeku transporta) I-5x
- 1.40. Metode medicinske pomoći prilikom srčanog zastoja, prestanka disanja, akutnih trovanja, toplotnog udara, dehidracije, opekotina I-5x
- 1.41. Planiranje i obavljanje kućnih posjeta I-5x
- 1.42. Komunikacija sa pacijentom i njegovom porodicom u ambulanti, kućnoj posjeti I-10x
- 1.43. Vođenje umirućeg bolesnika R 2x
- 1.44. Pregled umrlog R 2x
- 1.45. Izdavanje umrlice R 2x
- 1.46. Principi higijensko-epidemiološke zaštite
- 1.47. Ustavno uređenje, Zakon o zdravstvenoj zaštiti R
- 1.48. Radni odnosi i mirovinsko osiguranje R

2. Služba hitne medicinske pomoći (21 dan)

- 2.1. Upoznavanje sa principima zbrinjavanja na pred-hospitalnoj razini, trijaža, stupnjevi hitnosti, lanac preživljavanja R 5x
- 2.2. Upoznavanje s oblicima srčanog zastoja, potencijalni uzroci R 5x
- 2.3. Osnovna životna podrška za odrasle i djecu, umjetne ventilacije i spoljna masaža srca, BLS I 5x
- 2.4. Napredna životna podrška odraslih i djece, specifičnosti reanimacije ALS I 5x
- 2.5. Opstrukcija disajnog puta, Heimlichov zahvat, bočni položaj I 2x
- 2.6. Postupak izvođenja defibrilacije i endotrahealne intubacije I 5x
- 2.7. Postupak uspostavljanja intravenske kanile, lijekovi I 5x
- 2.8. Upoznavanje sa algoritmima najčešćih urgentnih i hitnih stanja R 5x
- 2.9. Postupak zbrinjavanja šoka, faze šoka, anafilaktičkog šoka, kome R 5x
- 2.10. Postupak zbrinjavanja akutnog koronarnog sindroma, edema pluća, aritmije R 5x
- 2.11. Postupak zbrinjavanja akutne teške astme i drugih hitnih stanja u pulmologiji R 5x
- 2.12. Postupak zbrinjavanja moždanog udara, glavobolje, krize svijesti, epileptični napad R 5x
- 2.13. Postupak zbrinjavanja febrilnih konvulzija, iznenadna smrt dojenčeta i ostala hitna stanja u pedijatriji R 5x
- 2.14. Postupak zbrinjavanja akutnog abdomena i drugih akutnih kirurških stanja R 5x
- 2.15. Postupak zbrinjavanja akutnih ginekoloških stanja, izvanmaterična trudnoća, metroragije, eklampsija, porod R-I 5x
- 2.16. Postupak zbrinjavanja hitnih stanja u oftalmologiji, otorinolaringologiji R 5x
- 2.17. Pred-hospitalni tretman akutnih psihijatrijskih stanja R 5x
- 2.18. Principi i prioriteta zbrinjavanja trauma pacijenata, primarni i sekundarni R 5x
- 2.19. Prijelomi ekstremiteta, otvoreni i zatvoreni, istegnuća i iščašenja koštanozglobnih struktura R 5x
- 2.20. Izvođenje i primjena priručnih i standardnih imobilizacijskih sredstava, transport I 5x
- 2.21. Djelovanje fizičkih i kemijskih agensa, opekotine, akutna trovanja R 5x
- 2.22. Akcidentalna stanja, udar struje, udar groma, utapanje i ostala stanja R 5x
- 2.23. Sudsko-medicinski aspekti u urgentnoj medicini R 5x

3. Pedijatrija (35 dana)

- 3.1. Pozna je principe zdravstvenog odgoja za novorođenčad, dojenčad i adolescente R
- 3.2. Pozna je principe sistematskog zdravstvenog nadzora djece – posebno dojenčadi, djece pred upis u školu i adolescenata R
- 3.3. Pozna je principe posebne zaštite prema faktorima rizika po zdravlje, a posebno kod akutnih (masovna nezarazna oboljenja) i zaraznih oboljenja (posebno AIDS-a) R
- 3.4. Pozna je metode rane dijagnostike i prepoznavanja navedenih oboljenja R
- 3.5. Ovladava znanjima i vještinama važnim za pravovremeno postavljanje dijagnoze, kao i *screening* metodama R
- 3.6. Upozna je se sa metodama pravovremenog i učinkovitog liječenja najčešćih stanja, oboljenja i ozljeda R
- 3.7. Ovladava principima pružanja hitne medicinske pomoći povrijeđenim i oboljelim u zdravstvenoj ustanovi, izvan zdravstvene ustanove i tijekom transporta. R
- 3.8. Upozna je se sa principima kućnog liječenja oboljele i povrijeđene djece R
- 3.9. Upozna je se sa zakonskim indikacijama za medicinsku rehabilitaciju R
- 3.10. Ovladava indikacijama za korištenje konzultativnih specijalističkih i konzilijarnih pregleda R
- 3.11. Pozna je indikacije za laboratorijske, rendgen, EKG, ultrazvučne i druge pomoćne dijagnostičke metode R
- 3.12. Pozna je indikacije za upućivanje na bolničko liječenje R
- 3.13. Ovladava principima propisivanja lijekova, sanitetskog materijala i pomoćnih medicinskih sredstava sukladno farmakoterapijskom doktrinom R
- 3.14. Pozna je vodiče dobre kliničke prakse za najčešća oboljenja i stanja (astma, šećerna bolest, hipertenzija, gojaznost, akutni gastrointestinalni poremećaji) R
- 3.15. Pozna je glavne oblike rizičnog ponašanja u adolescenciji (pušenje, alkoholizam, narkomanija, prerana spolna aktivnost) R
- 3.16. Sistematski pregled zdravog dojenčeta I-10x
- 3.17. Sistematski pregled predškolskog djeteta I-10x
- 3.18. Sistematski pregled školskog djeteta I-10x
- 3.19. Sistematski pregled adolescenta I-10x
- 3.20. Mjerenje tjelesne mase, tjelesne visine i opsega glave i uspoređivanje sa standardima (grafikonima) rasta... I-20x
- 3.21. Procjena denticije... I-20x
- 3.22. Procjena stadija spolnog sazrijevanja I-20x
- 3.23. Ispunjavanje zdravstvenog kartona I-5x
- 3.24. Provjeravanje urednosti cjepiva (u zdravstvenoj knjižici i kartonu djeteta) I-10x
- 3.25. Objašnjavanje roditeljima (i djeci) o značaju cijepjenja I-10x
- 3.26. Davanje pisanog savjeta za ishranu dojenčeta, pothranjenog i gojaznog djeteta P-10x
- 3.27. Praktična primjena oralnih, supkutanih i intramuskularnih cjepiva I-15x
- 3.28. Individualni zdravstveno-odgojni rad s adolescentima P-5x
- 3.29. Skupni zdravstveno-odgojni rad s adolescentima P-2x
- 3.30. Anamneza i pregled bolesnog dojenčeta I-10x
- 3.31. Anamneza i pregled bolesnog predškolskog i školskog djeteta I-10x
- 3.32. Anamneza i pregled bolesnog adolescenta I-10x
- 3.33. Uzimanja brisa guše I-10x
- 3.34. Izravni otoskopski pregled I-10x
- 3.35. Neizravni otoskopski pregled P-5x
- 3.36. Propisivanje recepta I-15x
- 3.37. Pisani napatuk za oralnu rehidraciju P-3x
- 3.38. Tumačenje rezultata hematoloških i biokemijskih analiza I-10x

- 3.39. Tumačenje rezultata rendgenskih i ultrazvučnih pregleda P-10x
- 3.40. Pisanje uputnica za konzultativni pregled – fizijatra, ORL, oftalmologa i drugih specijalnosti I-5x
- 3.41. Kućna posjeta djetetu sa akutnim oboljenjem P-2x
- 3.42. Kućna posjeta djetetu sa kroničnim oboljenjem P-2x

4. Ginekologija (35 dana)

- 4.1. Ginekološka anamneza I-20x
- 4.2. Ginekološki pregled I-10x
- 4.3. Formiranje ginekološke povijesti I-5x
- 4.4. Dijagnostičke procedure u ginekologiji I-5x
- 4.5. Ginekološke male kirurške intervencije I-2x
- 4.6. Ginekološke operacije P-2x
- 4.7. Predoperativna priprema i postoperativna njega i terapija R
- 4.8. Inflamatorne promjene u maloj karlici R
- 4.9. Rano otkrivanje malignih oboljenja genitalnih organa P-10x
- 4.10. Malignomi genitalnih organa R
- 4.11. Kontracepcija i neposredna post-koitalna kontracepcija R
- 4.12. Juvenilna ginekologija R
- 4.13. Hitna stanja u ginekologiji P-5x
- 4.14. Akušerska anamneza I-5x
- 4.15. Akušerski pregled I-5x
- 4.16. Formiranje akušerske povijesti I-5x
- 4.17. Dijagnoza trudnoće I-5x
- 4.18. Poremećaji u ranoj trudnoći R
- 4.19. Vođenje normalne trudnoće R
- 4.20. Priprema trudnice za porođaj I-5x
- 4.21. Vođenje normalnog porođaja I-10x
- 4.22. Vođenje patološkog porođaja. P-5x
- 4.23. Puerperijum (babinjare) R
- 4.24. Krvarenje u ranoj i kasnoj trudnoći P-2x
- 4.25. Hitna stanja u akušerstvu P-5x
- 4.26. Akušerski (opstetrički) šok P-2x

5. Interna medicina (42 dana)

5.1. Kardiologija (10 dana)

- 5.1.1. Internistička anamneza i fizikalni pregled u kardiološkoj prijemnoj ambulanti I-20x
- 5.1.2. Registriranje i interpretacija EKG-a I-20x
- 5.1.3. Mjerenje arterijskog pritiska I-20x
- 5.1.4. Ultrazvučni pregled srca P-20x
- 5.1.5. Davanje parenteralne terapije P-10x
- 5.1.6. Kardio-pulmonalna reanimacija P (I)
- 5.1.7. Praćenje pacijenata do koronarne jedinice i njegovo zbrinjavanje P
- 5.1.8. Ubacivanje privremenog pejsmejкера P

5.2. Gastroenterologija i endokrinologija (10 dana)

- 5.2.1. Internistička-gastroenterološka anamneza u prijemnoj ambulanti I-20x
- 5.2.2. Internistički-gastroenterološki fizikalni pregled I-20x
- 5.2.3. Dijagnostika i terapija gastroenteroloških bolesti P-10x

- 5.2.4. Liječenje ulkusne bolesti R
- 5.2.5. Hitna stanja u gastroenterologiji P
- 5.2.6. Internistička-endokrinološka anamneza u prijemnoj ambulanti I-20x
- 5.2.7. Internistički-endokrinološki fizikalni pregled I-20x
- 5.2.8. Dijagnostika i terapija endokrinoloških bolesnika P-20x
- 5.2.9. Liječenje šećerne bolesti R
- 5.2.10. Hitna stanja u endokrinologiji P

5.3. Nefrologija i hematologija (10 dana)

- 5.3.1. Internistička-nefrološka anamneza u prijemnoj ambulanti I-20x
- 5.3.2. Internistički-nefrološki fizikalni pregled I-20x
- 5.3.3. Dijagnostika i terapija nefroloških bolesnika I-20x
- 5.3.4. Hemodijaliza P-10x
- 5.3.5. Hitna stanja u nefrologiji P

5.4. Reumatologija i klinička imunologija (pet dana)

- 5.4.1. Internistička-reumatološka anamneza u prijemnoj ambulanti I-20x
- 5.4.2. Internistički-reumatološki fizikalni pregled I-20x
- 5.4.3. Dijagnostika i terapija reumatoloških oboljenja I-20x
- 5.4.4. Sistemske bolesti vezivnog tkiva i njihovo liječenje R-10x
- 5.4.5. Hitna stanja u reumatologiji P

6. Opća kirurgija (42 dana)

- 6.1. Kirurška anamneza I-20x
- 6.2. Klinički pregled dojke I-15x
- 6.3. Klinički pregled abdomena I-20x
- 6.4. Palpacija perifernih arterija i arterija vrata I-15x
- 6.5. Digitalni pregled rektuma i prostate I-5x
- 6.6. Kirurške operacije P-2x
- 6.7. Endotrahealna intubacija i opšta anestezija P-2x
- 6.8. Protokol preoperativne pripreme R
- 6.9. Primjena osnovnih principa dezinfekcije i sterilizacije R
- 6.10. Zbrinjavanje urgentnih hirurških stanja P-5x
- 6.11. Krikotireoidektomija i trahotomija R, P
- 6.12. Torakocenteza kod hematopneumotoraksa i pneumotoraksa P-2x
- 6.13. Kirurška obrada infekcija kože i potkožnog tkiva (drenaža apscesa, incizija paricijuma), uzimanje brisa rane I-3x
- 6.14. Postavljanje elastičnog zavoja I-2x
- 6.15. Previjanje rane i uklanjanje konaca I-10x
- 6.16. Primarna obrada manje i srednje rane I-5x
- 6.17. Vađenje dostupnih stranih tijela I-2x
- 6.18. Davanje lokalne anestezije I-2x
- 6.19. Zaustavljanje krvarenja – privremena hemostaza R (I-2x)
- 6.20. Obrada manjih opekotina I-2x
- 6.21. Obrada većih opekotina P-2x
- 6.22. Laboratorijske analize i radiološki pregledi u kirurškoj dijagnostici R
- 6.23. Protokol dijagnostike i urgentnog tretmana neurokirurških ozljeda R
- 6.24. Venepunkcija, davanje infuzija I-10x
- 6.25. Davanje i.m. injekcija I-10x
- 6.26. Asistirano disanje ambu balonom i maskom I-2x
- 6.27. Oksigenoterapija P-2x

- 6.28. Priprema za transport do druge zdravstvene ustanove R
- 6.29. Nazogastrična sukcija I-2x
- 6.30. Klizme P-2x
- 6.31. Punkcija pluralne šupljine P-2x
- 6.32. Postavljanje urinarnog katetera I-2x
- 6.33. Privremena imobilizacija I-5x

7. Neurologija i psihijatrija (21 dan)

- 7.1. Neurološka i psihijatrijska anamneza u prijemnoj ambulanti I-20x
- 7.2. Neurološki pregled I-10x
- 7.3. Psihijatrijski intervju I-10x
- 7.4. Dijagnostika i terapija psihijatrijskih i neuroloških bolesnika P-10x
- 7.5. Liječenje akutnih psihoza R
- 7.6. Hitna stanja u neurologiji i psihijatriji P
- 7.7. Sistematski preventivni pregled odraslog sa ispitivanjem rizičnog ponašanja P

8. Pneumoftizilogija (14 dana)

- 8.1. Internistička-pulmološka anamneza u pulmološkoj prijemnoj ambulanti I-10x
- 8.2. Internistički-pulmološki fizikalni pregled. I-10x
- 8.3. Interpretacija spirometrijskog nalaza I-10x
- 8.4. Interpretacija nalaza gasnih analiza I-10x
- 8.5. Očitavanje RTG snimka srca i pluća R-10x
- 8.6. Davanje terapije i.v. I-5x
- 8.7. Davanje inhalatorne terapije I-5x
- 8.8. Bronhoskopija P-5x
- 8.9. Dijagnostika i liječenje tuberkuloznog bolesnika I-5x

9. Otorinolaringologija (7 dana)

- 9.1. Otorinolaringološka anamneza I-10x
- 9.2. Klinički ORL pregled I-10x
- 9.3. Klinički pregled uha i usne šupljine I-10x
- 9.4. Kirurške operacije u ORL P-2x
- 9.5. Ispiranje spoljašnjeg ušnog kanala x
- 9.6. Endotrahealna intubacija i opća anestezija P-2x
- 9.7. Protokol predoperativne pripreme R
- 9.8. Primjena osnovnih principa dezinfekcije i sterilizacije R
- 9.9. Zbrinjavanje urgentnih stanja P-5x
- 9.10. Krikotireoidektomija i trahotomija R, P
- 9.11. Kirurška obrada infekcija u ORL(drenaža apscesa, incizija), uzimanje brisa ždrijela I-3x
- 9.12. Vađenje dostupnih stranih tijela I-2x
- 9.13. Laboratorijske analize i radiološki pregledi u ORL R
- 9.14. Protokol dijagnostike i urgentnog tretmana ORL povrjeda R

10. Zarazne bolesti (7 dana)

- 10.1. Anamneza u ambulanti za infektivne bolesti I-10x
- 10.2. Fizikalni pregled zaraznog bolesnika I-10x
- 10.3. Interpretacija laboratorijskih nalaza I-10x
- 10.4. Interpretacija nalaza lumbalne punkcije I-10x
- 10.5. Dijagnostika i liječenje hepatitisa I-5x
- 10.6. Urgentna stanja u zaraznim bolestima R

11. Oftalmologija (7 dana)

- 11.1. Oftalmološka anamneza u ambulanti I-10x
- 11.2. Klinički oftalmološki pregled I-10x
- 11.3. Klinički pregled oka I-10x
- 11.4. Kirurške operacije u oftalmologiji P-2x
- 11.5. Protokol predoperativne pripreme R
- 11.6. Primjena osnovnih principa dezinfekcije i sterilizacije R
- 11.7. Zbrinjavanje urgentnih stanja u oftalmologiji P-5x
- 11.8. Kirurška obrada infekcija u oftalmologiji, uzimanje brisa oka I-3x
- 11.9. Vađenje dostupnih stranih tijela I-2x
- 11.10. Određivanje visusa R
- 11.11. Protokol dijagnostike i urgentnog tretmana oftalmoloških ozljeda R
- 11.12. Mjerenje očnog tlaka I-5h

12. Fizikalna medicina i rehabilitacija (14 dana)

- 12.1. Anamneza u ambulanti fizikalne medicine i rehabilitacije I-10h
- 12.2. Klinički pregled u fizikalnoj medicini i rehabilitaciji I-10x
- 12.3. Plan rehabilitacije i praćenje efekata liječenja I-10x
- 12.4. Terapijski modaliteti u fizikalnoj medicini i rehabilitaciji P-2x

13. Sudska medicina (7 dana)

- 13.1. Obdukcije, izrađivanje obdukcijskog nalaza I-1x
- 13.2. Klasifikacija i kvalifikacija mehaničkih, fizičkih i toksičkih ozljeda R
- 13.3. Upoznaje se sa odredbama kaznenog zakona, o radu liječnika koji neposredno obavlja zdravstvenu djelatnost R
- 13.4. Upoznavanje sa radom doktora – sudskog vještaka P

14. Higijena i epidemiološka zaštita (21 dan)

- 14.1. Upoznavanje sa osnovnim principima i mjerama u svezi s higijenom ishrane P
- 14.2. Upoznavanje sa školskom higijenom, higijenom rada, otklanjanjem otpadnih materija P
- 14.3. Osnove zaštite od ionizirajućeg zračenja P
- 14.4. Opskrba stanovništva zdravom vodom za piće P
- 14.5. Provođenje anketa o vodnim objektima, kućanstvima i školama I-1x
- 14.6. Uzimanje i slanje na pregled uzoraka zraka, vode, namirnica i predmeta opće uporabe I-15h
- 14.7. Vršiti epidemiološka izviđanja i epidemiološke ankete I-3x
- 14.8. Upoznaje se sa propisima i njihovom praktičnom primjenom u sprječavanju i suzbijanju zaraznih bolesti P
- 14.9. Poznaje osnove obvezne imunizacije, seroprofilakse, hemioprofilakse, kliconoštvo R

15. Kožne i venerične bolesti (14 dana)

- 15.1. Anamneza u ambulanti za kožne i spolne bolesti I-5x
- 15.2. Metodologija dijagnostike i liječenja najčešćih kožnih oboljenja I-5x
- 15.3. Metodologija dijagnostike i liječenja bolesti koje se prenose spolnim putem I-5x
- 15.4. Principi epidemiološkog pristupa bolestima koje se prenose spolnim putem I-5x
- 15.5. Dermatoskopski pregled I-5x
- 15.6. Male kirurške intervencije u dermatologiji P-2x
- 15.7. Urgentna stanja u dermatologiji R

16. Socijalna medicina (7 dana)

- 16.1. Upoznavanje s osnovnim principima organizacije zdravstvene zaštite u Brčko distriktu BiH R
- 16.2. Upoznavanje s principima organizacije primarne zdravstvene zaštite R
- 16.3. Praćenja i proučavanja zdravstvenog stanja stanovništva i izrada odgovarajućih elaborata P
- 16.4. Metode planiranja i programiranja u zdravstvu P
- 16.5. Upoznavanje i suradnja u izradi planova i programa i njihovoj evaluaciji I-1x
- 16.6. Upoznavanje s osnovama zdravstvene statistike i praktično primjenjivanje R
- 16.7. Upoznavanje s elementima za procjenu kvaliteta zdravstvene zaštite i zdravstvenog stanja stanovništva R
- 16.8. Upoznavanje s elementima za procjenu kvaliteta zdravstvene zaštite i zdravstvenog stanja stanovništva R
- 16.9. Upoznavanje s mjestom i ulogom zdravstvenog odgoja u zdravstvenoj zaštiti i ovladavanje metodologijom zdravstveno-odgojnog rada u svakodnevnoj praksi R
- 16.10. Upoznavanje s osnovnim konceptom organizacije zdravstvene djelatnosti, normativima i standardima u radu zdravstvene službe i osnovama ekonomike u zdravstvenoj zaštiti R

A. 2. Magistar farmacije

Program pripravničkog staža magistra farmacije traje godinu dana i obuhvaća:

1. izradu i izdavanje lijekova 300 dana (ljekarna)
2. kontrola i ispitivanje lijekova 30 dana (kontrolna laboratorija)
3. izrada i izdavanje lijekova 35 dana (bolnička ljekarna).

1. Izrada i izdavanje lijekova 300 dana (ljekarna):

- 1.1. upoznavanje sa prostorijama i opremom ljekarne,
- 1.2. upoznavanje sa organizacijom rada u ljekarni, obvezama i odgovornostima zdravstvenih radnika, te sa osnovnim načelima etike i deontologije,
- 1.3. upoznavanje sa zakonskim propisima koji reguliraju liječničku djelatnost,
- 1.4. upoznavanje sa zakonskim propisima koji reguliraju stavljanje lijekova i medicinskih sredstava u promet,
- 1.5. upoznavanje s ciljevima dobre ljekarničke prakse,
- 1.6. upoznavanje s certifikacijskim i akreditacijskim standardima za ljekarne,
- 1.7. upoznavanje sa farmakoterapijom (farmakoterapijske skupine, farmaceutski oblici, farmaceutski ekvivalenti, farmaceutske alternative, interakcije, neželjene učinke),
- 1.8. upoznavanje sa farmakografijom i zakonskim propisima koji reguliraju način propisivanja i izdavanja lijekova, sa kontrolom ispravnosti recepta i njegovom obradom,
- 1.9. upoznavanje sa popisom lijekova iz obveznog osiguranja i obavezama njihove primjene,
- 1.10. izdavanje lijekova koji imaju režim izdavanja na recept i upoznavanje s obvezom davanja napatka u svezi s propisanim lijekom,
- 1.11. izdavanje lijekova koji imaju režim izdavanja bez recepta i upoznavanje s obvezom davanja napatka vezanih za lijek koji se izdaje,
- 1.12. kontrola doza i izračunavanja dječje doze,
- 1.13. upoznavanje s inkompatibilnostima i interakcijama lijekova, te praćenjem neželjenih nuspojava lijekova i prijavljivanjem istih Agenciji za lijekove i medicinska sredstva BiH,
- 1.14. izrade svih oblika magistralnih pripravaka, kontrola doza i kompatibilnosti propisanih supstanci, kao i opravdanosti primijenjenih kombinacija, izbora ambalaže, signiranje, formiranje cijene i izdavanje izrađenih pripravaka,
- 1.15. izrada i izdavanje lijekova koji sadrže supstance jakog i vrlo jakog djelovanja,
- 1.16. vođenje laboratorijskog dnevnika,

- 1.17. upoznavanje sa zakonskim propisima koji reguliraju proizvodnju i promet lijekova koji sadrže opojne droge, načinom naručivanja, čuvanja, propisivanja i izdavanja lijekova koji sadrže opojne droge,
- 1.18. upoznavanje sa čuvanjem, skladištenjem i izdavanjem lako zapaljivih i lako isparljivih supstanci,
- 1.19. upoznavanje sa zakonskim propisima koji reguliraju područja kemikalija i biocida,
- 1.20. upoznavanje i izdavanje drugih proizvoda koji se prema zakonskim propisima mogu prometovati u ljekarni,
- 1.21. upoznavanje sa savjetodavnom ulogom magistra farmacije pri izboru, primjeni i čuvanju lijekova koji se mogu izdavati bez recepta, kao i proizvoda navedenih u točki 1.20,
- 1.22. upoznavanje i vođenje propisanih evidencija u ljekarni, kroz knjige ili/i kompjuterski (rokovi trajanja lijekova, evidencije o lijekovima koji sadrže opojne droge, lijekovi izdani na recept privatne zdravstvene ustanove, potrošnja lijekova itd.),
- 1.23. upoznavanje s administrativnim poslovima u ljekarna, vođenje obveznih evidencija o prometu lijekova i poslovanja u ljekarni,
- 1.24. upoznavanje s prijavljivanjem uočenih nepravilnosti na lijeku (reklamacije),
- 1.25. postupanje s otpadom (farmaceutski, opasni, kemijski),
- 1.26. upoznavanje s obveznom stručnom literaturom i njeno praćenje.

2. Kontrola i ispitivanje lijekova – 30 dana (kontrolna laboratorija):

- 2.1. upoznavanje sa zakonskom regulativom koja definira ovo područje,
- 2.2. upoznavanje sa smjernicama dobre laboratorijske prakse,
- 2.3. upoznavanje sa organizacijom rada, te sa opremom i priborom u kontrolnoj laboratoriji,
- 2.4. upoznavanje sa farmakopejskim metodama koje se primjenjuju u kontroli kvaliteta lijekova, te sa značenjem i primjenom radnih i referentnih standarda u analitici lijekova,
- 2.5. izrade reagensa, indikatora i volumetrijskih rastvora,
- 2.6. kontrole kvaliteta ljekovitih supstanci,
- 2.7. kontrole kvaliteta lijekova izrađenih u apoteci i galenskoj laboratoriji,
- 2.8. ispitivanja stabilnosti lijekova,
- 2.9. vođenje evidencija u laboratoriji,
- 2.10. postupanje sa otpadom (farmaceutski, opasni, kemijski),
- 2.11. praćenje stručne literature iz područja analitike lijekova.

3. Izrada i izdavanje lijekova – 35 dana (bolnička ljekarna):

- 3.1. upoznavanje sa prostorom i organizacijom rada u bolničkoj ljekarni,
- 3.2. upoznavanje sa ulogom magistra farmacije kao dijela tima u pogledu farmakoterapije u bolnici,
- 3.3. upoznavanje sa certifikacijskim i akreditacijskim standardima za bolničku ljekarnu,
- 3.4. upoznavanje sa farmakoterapijskim skupinama lijekova koji se najčešće ili isključivo primjenjuju u bolničkom liječenju, njihovim farmaceutskim oblicima, ljekovitim supstancama, zavojnim i laboratorijskim materijalom, te sa načinom čuvanja i skladištenja u bolničkoj ljekarni,
- 3.5. naručivanje lijekova i izdavanje na zahtjev bolničkih odjela,
- 3.6. izrada svih oblika magistralnih i galenskih lijekova prema propisima farmakopeje ili drugim priznatim i važećim propisima za potrebe bolnice, uključujući izradu sterilnih pripravaka,
- 3.7. izrada infuzijskih rastvora (ukoliko ih bolnička ljekarna izrađuje),
- 3.8. vođenje propisanih knjiga evidencija,
- 3.9. vođenje laboratorijskog dnevnika,
- 3.10. upoznavanje sa farmakoinformatikom i primjenom u bolničkoj ljekarni,

- 3.11. upoznavanje s administrativnim poslovima u ljekarni, vođenje obaveznih evidencija o prometu lijekova i poslovanja u ljekarni,
- 3.12. postupanje sa otpadom (farmaceutski, opasni, kemijski),
- 3.13. upoznavanje sa obveznom stručnom literaturom i njeno praćenje.

A. 3. Doktor stomatologije

Program pripravničkog staža za doktora stomatologije traje godinu dana i obuhvaća:

1. Preventivna stomatologija 30 dana
 2. Dječja stomatologija 30 dana
 3. Ortopedija vilica 30 dana
 4. Bolesti zuba i endodoncija. 70 dana
 5. Paradontologija i oralna medicina 55 dana
 6. Stomatološka protetika 70 dana
 7. Oralna kirurgija. 35 dana
 8. Maksilofacijalna kirurgija s hitnom medicinskom i stomatološkom pomoći 35 dana
 9. Socijalna medicina 10 dana
- Ukupno: 365 dana**

1. Preventivna stomatologija

U primarnoj prevenciji pripravnik se kroz sve stomatološke discipline, prioritetno u području dječje stomatologije, obučava u obavljanju:

- 1.1. zdravstvenog odgoja za očuvanje i podizanje oralnog zdravlja s posebnom pažnjom na pojedine dobne skupine (ishrana, oralna kirurgija, fluor profilaksa i drugo),
- 1.2. sustavnog zdravstvenog nadzora u području oboljenja usta i zuba, a naročito dojenčadi, male djece, pred upis u školu/predškolski uzrast, za vrijeme školovanja, radnika na radnim mjestima s povećanim rizikom po zdravlje usta i zuba, trudnica i drugo,
- 1.3. specifične zaštite u odnosu na osobnu higijenu, određene faktore rizika po zdravlje ljudi, a naročito kod akutnih i zaraznih oboljenja, posebno SIDE/ADIS-a,
- 1.4. preventivno-terapijskih mjera u sprečavanju oboljenja usta i zuba, posebno programa zalivanja fisura,
- 1.5. u okviru stomatološke zdravstvene zaštite upozna se sa zakonima i propisima i drugim aktima donesenim na temelju zakona, upozna se i ovladava metode sistematskih pregleda i sanacije u području stomatologije, zdravstveno-odgojnog rada i sudjeluje u njihovoj primjeni,
- 1.6. upozna se s posebnim programima preventivne stomatološke zaštite i sudjeluje u njihovom provođenju.

2. Dječja stomatologija

Pripravnik se upozna sa:

- 2.1. pregledom, dijagnostikom i planom terapije oboljenja usta i zuba kod djece (u vrijeme mliječne, mješovite i stalne denticije),
- 2.2. zaštitom pulpe, materijalima za ispune,
- 2.3. vađenjem mliječnih i stalnih zuba kod djece,
- 2.4. prvom pomoći u oblasti dječje stomatologije,
- 2.5. dijagnostikom i terapijom povreda zuba,
- 2.6. dijagnostikom i terapijom herpetičnog stomatita,
- 2.7. dijagnostikom gingivita i terapijom kataralnog gingivita kod djece.

3. Ortopedija vilica

Pripravnik se upoznaje sa:

- 3.1. etiologijom nepravilnosti orofacijalnog sustava,
- 3.2. kliničkom dijagnostikom, rasprostranjenošću malokluzije,
- 3.3. posebno se upoznaje s primjenom preventivnih mjera u cilju sprečavanja malokluzija u doba trudnoće, dojenčeta, mliječne i mješovite denticije sa primjenom interceptivnih mjera (brušenja zuba kod prinudnih zagriža) i s terapijom blagih formi malokluzija (miofunkcionalne vježbe s pomagalima i bez njih, podveza brade, primjena vestibularne ploče i drugo),
- 3.4. raznim terapijskim metodama u liječenju nepravilnosti stomatognatnog sustava.

4. Bolesti zuba i endodoncija

Pripravnik se upoznaje sa:

- 4.1. pregledom, dijagnostikom i planom terapije oboljenja zuba,
- 4.2. pripremom karijesnih kaviteta za ispune (preparacije kaviteta I-V klase),
- 4.3. zaštitom pulpe,
- 4.4. punjenjem kaviteta klasičnim i suvremenim materijalima,
- 4.5. oblikovanjem, poliranjem ispuna, izradom *inleja*,
- 4.6. dijagnostikom oboljenja pulpe i parodonticijuma i njihovim liječenjem i prvom pomoći u području bolesti zuba,
- 4.7. mogućnostima održavanja postignutog terapijskog efekta.

5. Paradontologija i oralna medicina

Pripravnik se upoznaje sa:

- 5.1. uzrocima paradontopatija i bolesti usta i rasprostranjenošću ovih oboljenja,
- 5.2. savladava preventivne mjere u području paradontopatije, dijagnostiku paradontopatija i bolesti usta i sekundarnu prevenciju paradentalnih oboljenja,
- 5.3. upoznaje se sa mogućnostima kirurškog liječenja paradontopatija i manifestacijama sustavnih oboljenja u usnoj duplji, biološkim i biokemijskim testovima u dijagnostici oboljenja mekih tkiva usta.

6. Stomatološka protetika

6.1. Fiksna protetika

Pripravnik se upoznaje sa:

- 6.1.1. dijagnostikom i planiranjem fiksno-protetičke nadoknade u punom i prekinutom zubnom nizu,
- 6.1.2. pripremnim postupcima prije protetičkog liječenja,
- 6.1.3. brušenjem zuba nosača za krunice,
- 6.1.4. uzimanjem otisaka suvremenim otisnim masama,
- 6.1.5. registracijom visine zagriža,
- 6.1.6. kontrolom fiksno-protetičkih radova prije fasetiranja,
- 6.1.7. cementiranjem fleksno-protetičkih radova,
- 6.1.8. njegovom i zaštitom brušenih zuba,
- 6.1.9. odstranjivanjem dotrajalih fiksno-protetičkih radova,
- 6.1.10. planiranjem i fiksno-protetičkom pripremom preostalih zuba za parcijalnu protezu.

6.2. Mobilna protetika

6.2.1. Totalna proteza

Pripravnik se upoznaje sa:

- 6.2.1.1. planiranjem i pripremom za izradu totalne proteze,

- 6.2.1.2. kliničkim postupcima izrade totalne proteze s obzirom na različite metode uzimanja otisaka,
- 6.2.1.3. kontrolnim pregledima pacijenata,
- 6.2.1.4. reparaturom totalne proteze,
- 6.2.1.5. različitim metodama podlaganja totalne proteze.

6.2.2. Parcijalna proteza

Pripravnik se upoznaje sa:

- 6.2.2.1. planiranjem i pripremom za izradu parcijalne proteze s obzirom na biološku vrijednost zuba sidrenja i prijenos snage mastikacije,
- 6.2.2.2. kliničkim postupcima izrade parcijalne proteze,
- 6.2.2.3. kontrolnim pregledima pacijenata sa parcijalnom protezom (higijenski aspekti, utjecaj na meka tkiva, zube, sidrenja i drugo),
- 6.2.2.4. reparaturom parcijalnih proteza,
- 6.2.2.5. laboratorijskim postupcima izrade protetičkih nadoknada.

7. Oralna kirurgija

Pripravnik se upoznaje sa:

- 7.1. dijagnostikom oboljenja usta i zuba koja zahtijevaju oralno-kirurške intervencije, postavljanje indikacija i kontraindikacija za vađenje zuba i druge oralno-kirurške zahvate i terapiju infekcija,
- 7.2. primjenom lokalne anestezije i za nekomplikirana vađenja zuba kod odraslih, terapiju komplikacija, posebno anti-šok terapiju i ovladava metodama dezinfekcije i sterilizacije.

8. Maksilofacijalna kirurgija sa hitnom medicinskom i stomatološkom pomoći

Pripravnik se upoznaje sa:

- 8.1. urgentnim stanjima u medicini i stomatologiji i obučava se da može pružiti hitnu medicinsku i stomatološku pomoć, posebno kod povreda maksilofacijalne regije,
- 8.2. kazuistikom i načinima liječenja hospitaliziranih bolesnika,
- 8.3. infekcijama dubokih predjela lica,
- 8.4. benignim i malignim oboljenjima maksilofacijalne regije, posebno ranu dijagnostiku pretkanceroznih stanja,
- 8.5. dijagnostikom i principima liječenja u opsegu potrebnim za trijažu.

9. Socijalna medicina

- 9.1. Upoznavanje s osnovnim principima socijalne medicine i sustava zdravstvene zaštite,
- 9.2. upoznavanje sa metodologijom praćenja i proučavanja zdravstvenog stanja stanovništva,
- 9.3. upoznavanje sa metodama planiranja i programiranja u zdravstvu,
- 9.4. surađuje u izradi planova i programa i njihove evaluacije,
- 9.5. savladava osnove zdravstvene statistike i praktično ih primjenjuje,
- 9.6. upoznavanje sa mjestom i ulogom zdravstvenog odgoja u zdravstvenoj zaštiti i metodologijom zdravstveno-odgojnog rada u svakodnevnoj praksi,
- 9.7. upoznavanje sa osnovnom koncepcijom organizacije zdravstvene djelatnosti, podjelom rada po razinama djelatnosti, normativima i standardima rada, nadzorom nad stručnim radom i drugo.

A. 4. Diplomirani medicinar zdravstvene njege

Program pripravničkog staža za diplomiranog medicinara zdravstvene njege traje godinu dana, a sastoji se od:

- a) osnovnog dijela i
- b) stručnog dijela.

a) Osnovni dio pripravničkog staža traje 65 dana i obuhvaća:

1. Zdravstveno prosvjeđivanje, prevencija bolesti i promocija zdravog načina življenja u trajanju od 24 dana:

- 1.1. osnovne karakteristike zdravstvenog stanja stanovništva,
- 1.2. način procjene higijensko-epidemiološke situacije,
- 1.3. obavezne imunizacije i protuepidemiološke mjere,
- 1.4. način pripreme programa zdravstvenog odgoja,
- 1.5. zdravstveno-odgojni rad u zdravstvenim ustanovama, školama, obitelji i gospodarskom društvu.

2. Evidencija u zdravstvu i usvajanje praktičnih vještina iz informatike u trajanju od 17 dana:

- 2.1. osnovne karakteristike zdravstvene evidencije vitalne statistike,
- 2.2. upoznavanje sa evidencijama u zdravstvu,
- 2.3. upoznavanje sa pripremom izvještavanja i pripremom planova (tjednih, mjesečnih, polugodišnjih, godišnjih),
- 2.4. usvajanje praktičnih vještina iz medicinske informatike.

3. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći i načinu i uvjetima rada u izvanrednim prilikama u trajanju od 24 dana obavlja se u službi hitne medicinske pomoći i ona obuhvaća:

- 3.1. upoznavanje pripravnika sa organizacijom službe u hitnoj medicinskoj pomoći,
- 3.2. pravne aspekte pružanja prve pomoći,
- 3.3. trijažu povrijeđenih i oboljelih,
- 3.4. prepoznavanje sa različitim stanjima kod povrijeđenih,
- 3.5. prepoznavanje sa znacima koji ugrožavaju vitalne funkcije,
- 3.6. prepoznavanje sa znacima prilikom unutrašnjeg krvarenja kod različitih povrjeda,
- 3.7. način zaustavljanja krvarenja,
- 3.8. postupak prilikom gubitka svijesti (kolaps, koma i prividna smrt),
- 3.9. način imobilizacije prijeloma,
- 3.10. umjetno disanje,
- 3.11. postupak sa psihotično-nemirnim pacijentima,
- 3.12. način i uvjeti rada u izvanrednim prilikama.

b) Stručni dio pripravničkog staža za diplomiranog medicinara zdravstvene njege traje 300 dana i obuhvaća:

1. zdravstvena njega u bolničkoj djelatnosti traje 150 dana, i to:

- 1.1. zdravstvena njega internističkih pacijenata 30 dana,
- 1.2. zdravstvena njega kirurških pacijenta 30 dana,
- 1.3. zdravstvena njega kod infektivnih bolesti 15 dana,
- 1.4. zdravstvena njega pacijenta u ginekologiji i akušerstvu 15 dana,
- 1.5. zdravstvena njega u pedijatriji 15 dana,

- 1.6. zdravstvena njega u neurologiji 15 dana,
- 1.7. zdravstvena njega u psihijatriji 15 dana,
- 1.8. zdravstvena njega u onkologiji 15 dana.

1. 1. Zdravstvena njega internističkih pacijenata – 30 dana:

- 1.1.1. Upoznavanje sa radom na svim internističkim odjeljenjima – klinikama.
- 1.1.2. Sudjelovanje u izradi plana zdravstvene njege za sve internističke pacijente, praćenje njegovog provođenja, kao i evaluacija.
- 1.1.3. Poznavanje i primjena etičkih načela odnosa prema pacijentu, sebi, drugim zdravstvenim radnicima i suradnicima.
- 1.1.4. Primjena načela savjesnosti i humanosti.
- 1.1.5. Profesionalna tajna.
- 1.1.6. Postupak sa pacijentom pri prijemu u bolnicu.
- 1.1.7. Odnos i suradnja s obitelji.
- 1.1.8. Upoznavanje pacijenta s ustanovom, kućnim redom, mogućnošću upotrebe prostora njemu namijenjenih.
- 1.1.9. Mogućnost njegove komunikacije s obitelji.
- 1.1.10. Postupak prilikom nagle smrti, suradnja s obitelji i pomoć.
- 1.1.11. Upoznavanje pacijenta sa njegovim pravima i dužnostima – poznavanje Ženevske konvencije.
- 1.1.12. Svi oblici njege u jedinici opće – intenzivne njege:
 - 1.1.12.1. koronarne intenzivne njege i
 - 1.1.12.2. u sterilnoj jedinici.
- 1.1.13. Posebne pripreme i postupak sa pacijentom kod endoskopskih pretraga.
- 1.1.14. Priprema i/ili sudjelovanje u timu u izvođenju dijagnostičkih i terapijskih procedura.
- 1.1.15. Sve aktivnosti usmjerene ka organizaciji tima zdravstvene njege, procjena za potrebom zdravstvene njege svih internističkih pacijenata, planiranje zdravstvene njege i nadzor nad primjenom i evaluacijom zdravstvene njege i značaj kontinuiranog usavršavanja svakog člana tima zdravstvene njege.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 30 dana pripravnik provodi na internoj klinici/odjelu.

1. 2. Zdravstvena njega kirurških pacijenata – 30 dana

- 1.2.1. Upozna se sa radom na kirurškim odjelima/klinikama.
- 1.2.2. Specifičnost zdravstvene njege: zbrinjavanje pacijenta kod zahvata u traumatologiji, abdominalnoj kirurgiji, torakalnoj kirurgiji, vaskularnoj kirurgiji, neurokirurgiji i urologiji, zdravstvena njega u postoperativnoj jedinici intenzivne njege, postupak sa pacijentom nakon anestezije, praćenje vitalnih funkcija, davanje i kontrola infuzijske terapije, transfuzije krvi i intravenozne terapije, njega stome, specifičnost zdravstvene njege u katastrofama.
- 1.2.3. Sve aktivnosti usmjerene ka organizaciji tima zdravstvene njege, procjena za potrebom zdravstvene njege, planiranje zdravstvene njege i nadzor nad primjenom i evaluacijom zdravstvene njege i značaj kontinuiranog usavršavanja svakog člana tima zdravstvene njege.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 30 dana pripravnik sprovodi na kirurškoj klinici/odjelu.

1. 3. Zdravstvena njega kod infektivnih bolesti – 15 dana

- 1.3.1. Upozna se sa radom na infektivnim klinikama/ odjelima.

- 1.3.2. Specifična zdravstvena njega infektivnih bolesti centralnog živčanog sustava, specijalna njega oboljelih od virusnih infekcija disajnih putova, uzimanje materijala za dijagnostičke postupke specifičnosti zdravstvene njege u katastrofama.
- 1.3.3. Sve aktivnosti usmjerene ka organizaciji tima zdravstvene njege, procjena za njege, planiranje zdravstvene njege i nadzor nad primjenom i evaluacijom zdravstvene njege i značaj kontinuiranog usavršavanja svakog člana tima zdravstvene njege.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 15 dana pripravnik provodi na infektivnoj klinici/odjelu.

1. 4. Zdravstvena njega pacijenta u ginekologiji i akušerstvu – 15 dana

- 1.4.1. Upoznaje se sa radom na ginekološkim odjelima.
- 1.4.2. Specifičnosti zdravstvene njege u ginekologiji i akušerstvu, priprema i izvođenje specijalnih medicinsko-tehničkih zahvata u ginekologiji – predoperativna priprema pacijenta i postoperativna njega.
- 1.4.3. Sve aktivnosti usmjerene ka organizaciji tima zdravstvene njege, procjena za potrebom zdravstvene njege, planiranje zdravstvene njege i nadzor nad primjenom i evaluacijom zdravstvene njege i značaj kontinuiranog usavršavanja svakog člana tima zdravstvene njege.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 15 dana pripravnik provodi na ginekološkoj klinici/odjelu.

1. 5. Zdravstvena njega u pedijatriji – 15 dana

- 1.5.1. Upoznaje se sa radom na pedijatrijskim odjelima.
- 1.5.2. Izvođenje terapijskih i dijagnostičkih zahvata u dječjoj dobi, i to za bolesti: disajnih organa, krvi, srca i krvnih žila, bubrega, živčanog sustava, akutnih i kroničnih poremećaja prehrane, endokrine bolesti i bolesti mišićno-koštanog sustava, specifična njega djeteta u dječjoj kirurgiji, specifičnost njege u katastrofama.
- 1.5.3. Sve aktivnosti usmjerene ka organizaciji tima zdravstvene njege, procjena za potrebom zdravstvene njege, planiranje zdravstvene njege i nadzor nad primjenom i evaluacijom zdravstvene njege i značaj kontinuiranog usavršavanja svakog člana tima zdravstvene njege.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 15 dana pripravnik provodi na pedijatrijskoj klinici/odjelu.

1. 6. Zdravstvena njega u neurologiji – 15 dana

- 1.6.1. Upoznaje se sa radom na neurološkim odjelima.
- 1.6.2. Specifičnost rada medicinske sestre na neurološkom odjelu, priprema i postupak sa pacijentom kod specifičnih neurološko-laboratorijskih pretraga, rad u jedinici intenzivne njege neuroloških pacijenata, specifičnosti njege u katastrofama.
- 1.6.3. Sve aktivnosti usmjerene ka organizaciji tima zdravstvene njege, procjena za potrebom zdravstvene njege, planiranje zdravstvene njege i nadzor nad primjenom i evaluacijom zdravstvene njege i značaj kontinuiranog usavršavanja svakog člana tima zdravstvene njege.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 15 dana pripravnik provodi na neurološkoj klinici/odjelu.

1. 7. Zdravstvena njega u psihijatriji – 15 dana

- 1.7.1. Upoznaje se sa radom na psihijatrijskom odjelu.

- 1.7.2. Rad sestre u jedinici intenzivne njege psihijatrijskih bolesnika, prijem – otpust bolesnika, socio-terapijska zajednica – psihijatrijski klub, specifičnost njege u katastrofama.
- 1.7.3. Sve aktivnosti usmjerene ka organizaciji tima zdravstvene njege, procjena za potrebom zdravstvene njege, planiranje zdravstvene njege i nadzor nad primjenom i evaluacijom zdravstvene njege i značaj kontinuiranog usavršavanja svakog člana tima zdravstvene njege.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 15 dana pripravnik provodi na psihijatrijskoj klinici/odjelu.

1. 8. Zdravstvena njega onkološkog pacijenta – 15 dana

- 1.8.1. Upoznaje se sa radom na onkološkom odjelu.
- 1.8.2. Posebne metode rada pri obradi pacijenta.
- 1.8.3. Specifičan način rada sa pacijentom oboljelim od malignih oboljenja sa posebnim osvrtom na socijalno-medicinske probleme.
- 1.8.4. Edukativni rad sa pacijentom s posebnim naglaskom na prevenciju oboljenja nastalih uslijed imunodeficitarnosti i prepoznavanje simptoma ovih oboljenja.
- 1.8.5. Upoznavanje sa mogućnošću djelovanja na području njege onkološkog pacijenta u ambulantnim uvjetima.
- 1.8.6. Sve aktivnosti usmjerene ka organizaciji tima zdravstvene njege, procjena za potrebom zdravstvene njege, planiranje zdravstvene njege i nadzor nad provođenjem i evaluacijom zdravstvene njege i značaj kontinuiranog usavršavanja svakog člana tima zdravstvene njege.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 15 dana pripravnik provodi na odjelu bolnice.

b) Zdravstvena njega u primarnoj zdravstvenoj zaštiti traje 150 dana, i to:

Program pripravničkog staža diplomiranog medicinaru zdravstvene njege u primarnoj zdravstvenoj zaštiti obuhvaća:

- 1. Djelatnost medicinske sestre u zajednici 90 dana,
- 2. Rad u ambulanti obiteljske medicine 60 dana.

1. Djelatnost medicinske sestre u zajednici – 90 dana

- 1.1. Upoznavanje sa radom medicinske sestre u zajednici.
- 1.2. Značaj timskog rada u lokalnoj zajednici, suradnja sa drugim partnerima koji se nalaze u lokalnoj zajednici radi unapređivanja i održavanja zdravlja stanovništva.
- 1.3. Kompleksna zaštita obitelji s posebnom brigom za njene članove zbog zaštite zdravlja djece, žena, trudnica, starih i nemoćnih, kroničnih, zaraznih i degenerativnih bolesti, alkoholizma i ovisnosti, poremećaja mentalnog zdravlja i drugo.
- 1.4. Utvrđivanje higijenskog i socijalno-ekonomskog stanja obitelji i procjena utjecaja faktora okoline na zdravlje djece, pojedinca i obitelji.
- 1.5. Pronalaženje bolesnih, starih, nemoćnih, mentalno i fizički defektnih, socijalno ugroženih, te njihovo zbrinjavanje.
- 1.6. Sudjeluje u savjetovanju ciljnih skupina ili pojedinca u odvikavanju od pušenja, aktivnost, dojenje itd.
- 1.7. Zdravstveno-odgojni rad i socijalna zaštita u zajednici i lokalnim skupinama po metodi procesa zdravstvene njege s težištem na kontinuitetu zdravstvene njege.
- 1.8. Pružanje zdravstvene njege za bolesne i invalidne osobe u domu.
- 1.9. Vođenje dokumentacije medicinske sestre u zajednici i redovno izvješćivanje.
- 1.10. Sve aktivnosti usmjerene ka organizaciji tima zdravstvene njege, procjena za potrebom zdravstvene njege, planiranje zdravstvene njege i nadzor nad primjenom i evaluacijom

zdravstvene njege i značaj kontinuiranog usavršavanja svakog člana tima zdravstvene njege.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 90 dana pripravnik provodi u službi medicinskih sestara u zajednici.

2. Rad u ambulanti obiteljske medicine – 60 dana

- 2.1. Upoznaje se sa radom u obiteljskoj medicini, što obuhvaća:
 - 2.1.1. asistiranje doktoru medicine u njegovim dužnostima,
 - 2.1.2. uzimanje sestrinske anamneze,
 - 2.1.3. pomaganje u vođenju kompletne medicinske evidencije i dokumentacije,
 - 2.1.4. pružanje informacija pacijentu,
 - 2.1.5. zakazivanje redovnih i kontrolnih pregleda,
 - 2.1.6. sudjelovanje u zdravstvenom odgoju,
 - 2.1.7. sudjelovanje prilikom prijema pacijenata,
 - 2.1.8. uspostavlja zdravstvenu dokumentaciju,
 - 2.1.9. primjenjuje propisanu terapiju,
 - 2.1.10. mjeri krvni tlak,
 - 2.1.11. uzima uzorke za laboratorijske pretrage,
 - 2.1.12. vrši previjanja i druge poslove u ambulanti obiteljske medicine,
 - 2.1.13. savjetuje pacijenta,
 - 2.1.14. surađuje s medicinskom sestrom u zajednici.
- 2.2. Sudjeluje u programima znanstvenoistraživačkog rada.
- 2.3. Sudjeluje u organizaciji i provođenju ciljanih i periodičnih sistematskih pregleda.
- 2.4. Vođenje medicinske dokumentacije, kartoteke i registra.
- 2.5. Obrada podataka i izvješćivanje.
- 2.6. Sve aktivnosti usmjerene ka organizaciji tima zdravstvene njege, procjena za potrebom zdravstvene njege, planiranje zdravstvene njege i nadzor nad primjenom i evaluacijom zdravstvene njege i značaj kontinuiranog usavršavanja svakog člana tima zdravstvene njege.

A. 5. Diplomirani medicinar – fizioterapeut i radni terapeut

Program pripravničkog staža za diplomiranog medicinara – fizioterapeuta i radnog terapeuta traje godinu dana, a sastoji se od:

- a) osnovnog dijela i
- b) stručnog dijela.

a) Osnovni dio pripravničkog staža traje 65 dana i obuhvaća:

1. Zdravstveno prosvjeđivanje, prevencija bolesti i promocija zdravog načina življenja u trajanju od 24 dana:

- 1.1. osnovne karakteristike zdravstvenog stanja stanovništva,
- 1.2. način procjene higijensko-epidemiološke situacije,
- 1.3. obavezne imunizacije i protuepidemijske mjere,
- 1.4. način pripreme programa zdravstvenog odgoja,
- 1.5. zdravstveno-odgojni rad u zdravstvenim ustanovama, školama, obitelji i gospodarskom društvu.

2. Evidencija u zdravstvu i usvajanje praktičnih vještina iz informatike u trajanju od 17 dana:

- 2.1. osnovne karakteristike zdravstvene evidencije vitalne statistike,
- 2.2. upoznavanje sa evidencijama u zdravstvu,
- 2.3. upoznavanje sa pripremom izvještavanja i pripremom planova (tjednih, mjesečnih, polugodišnjih, godišnjih),
- 2.4. usvajanje praktičnih vještina iz medicinske informatike.

3. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći i načinu i uvjetima rada u izvanrednim prilikama u trajanju od 24 dana obavlja se u službi hitne medicinske pomoći i ona obuhvaća:

- 3.1. upoznavanje pripravnika sa organizacijom službe u hitnoj medicinskoj pomoći,
- 3.2. pravne aspekte pružanja prve pomoći,
- 3.3. trijažu povrijeđenih i oboljelih,
- 3.4. prepoznavanje sa različitim stanjima kod povrijeđenih,
- 3.5. prepoznavanje sa znakovima koji ugrožavaju vitalne funkcije,
- 3.6. prepoznavanje sa znakovima prilikom unutarnjeg krvarenja kod različitih povrjeda,
- 3.7. način zaustavljanja krvarenja,
- 3.8. postupak prilikom gubitka svijesti (kolaps, koma i prividna smrt),
- 3.9. način imobilizacije prijeloma,
- 3.10. vještačko disanje,
- 3.11. postupak sa psihotično nemirnim pacijentima,
- 3.12. način i uvjeti rada u izvanrednim prilikama.

b) Stručni dio pripravničkog staža za diplomiranog medicinaru – fizioterapeuta i radnog terapeuta traje 300 dana i obuhvaća:

1. kineziterapija 150 dana,
2. fizikalna terapija 50 dana,
3. medicinska rehabilitacija i habilitacija 50 dana,
4. radna terapija 50 dana.

1. Kineziterapija (150 dana)

Pripravnik sprovodi pripravnički staž iz kineziterapije u jedinici (sali) za kineziterapiju i u stacionaru uz bolesnički krevet gdje:

- 1.1. primjenjuje kineziterapeutske postupke u rehabilitaciji neuroloških bolesnika (odraslih i djece), kao što su:
 - 1.1.1. vježbe za relaksaciju,
 - 1.1.2. testovi aktivnosti svakodnevnog života,
 - 1.1.3. osnovni postupci Kabat i Bobath metode, te Vojta metode.
- 1.2. Primjenjuje kineziterapeutske postupke u rehabilitaciji traumatiziranih bolesnika (predoperativni i postoperativni tretman).
- 1.3. Primjenjuje kineziterapeutske postupke kod ortopedskih bolesnika, kao što su postupci za primjenu ortopedskih pomagala, vježbe (škola) hodanja, vježbe kod skolioza i ostalih deformiteta.
- 1.4. Primjenjuje kineziterapeutske postupke u rehabilitaciji reumatskih bolesnika (kod reumatoidnog artritisa, diskopatija, ankilozantnog spondilitisa).
- 1.5. Primjenjuje kineziterapeutske postupke u rehabilitaciji internističkih bolesnika (u prevenciji infarkta miokarda i postinfarktnoj rehabilitaciji, kod smetnji periferne cirkulacije, kod dijabetesa, kod respiratornih bolesnika, u razdoblju poslije operacije srca, perifernog krvotoka i pluća, kao i kod raznih bolesti koje zahtijevaju rehabilitaciju u tijeku liječenja).

2. Fizikalna terapija (50 dana)

Pripravnik provodi pripravnički staž iz fizikalne terapije u jedinici za fizikalnu terapiju gdje aplicira određene modalitete fizikalne terapije, i to:

- 2.1. hidroterapiju (kupke, tuševi, vježbe u bazenu, podvodna masaža),
- 2.2. krioterapiju (kriomasaža, obloge),
- 2.3. parafinoterapiju (parafinske obloge, vježbe sa parafinom),
- 2.4. masažu (klasična masaža, manuelna masaža, masaža sa aparatima, limfna drenaža),
- 2.5. elektroterapiju (ultrazvuk, kratki val, analgezija i elektrostimulacija, ultravioletno zračenje, elektroforeza i drugo),
- 2.6. magnetoterapiju (MG),
- 2.7. laseroterapiju.

U tijeku pripravničkog staža u jedinici za fizikalnu terapiju pripravnik se upoznaje sa raznim elektro-dijagnostičkim metodama.

3. Medicinska rehabilitacija i habilitacija – (50 dana)

- 3.1. Medicinska habilitacija djece (djeca sa neuro-razvojnim poremećajima – riziko-djeca, djeca sa urođenim manama, mentalno retardirana djeca itd.).
- 3.2. Medicinska rehabilitacija odraslih:
 - 3.2.1. medicinska rehabilitacija neuroloških pacijenata (pacijenti sa bolestima i ozljedama CNS I RNS),
 - 3.2.2. medicinska rehabilitacija reumatoloških pacijenata,
 - 3.2.3. medicinska rehabilitacija traumatoloških i ortopedskih pacijenata,
 - 3.2.4. medicinska rehabilitacija kardiovaskularnih pacijenata,
 - 3.2.5. medicinska rehabilitacija pulmoloških pacijenata,
 - 3.2.6. medicinska rehabilitacija gerijatrijskih pacijenata,
 - 3.2.7. medicinska rehabilitacija onkoloških pacijenata.

4. Radna terapija (50 dana)

- 4.1. Pripravnik se upoznaje i provodi određene radne procedure kroz:
 - 4.1.1. okupacijsku radnu terapiju i
 - 4.1.2. funkcionalnu radnu terapiju.
- 4.2. Pripravnik se posebno upoznaje sa osposobljavanjem pacijenata sa raznim funkcionalnim poremećajima radi njihovog osposobljavanja za aktivnosti dnevnog života (ADŽ) i sa zaštitnim položajima i pokretima.
- 4.3. U okviru staža potrebno je da pripravnik tijekom radne terapije ovlada osposobljavanjem za pred-profesionalnu aktivnost.
- 4.4. Pripravnik se upoznaje s ocjenom radne sposobnosti pacijenta.

A. 6. Diplomirani nutricionista

Program pripravničkog staža za diplomiranog nutricionistu traje godinu dana i sastoji se iz:

- a) osnovnog dijela i
- b) stručnog dijela.

a) Osnovni dio pripravničkog staža traje 65 dana i obuhvaća:

1. Zdravstveno prosvjeđivanje, prevencija bolesti i promocija zdravog načina življenja u trajanju od 24 dana:

- 1.1. osnovne karakteristike zdravstvenog stanja stanovništva,
- 1.2. način procjene higijensko-epidemiološke situacije,
- 1.3. obvezne imunizacije i protu-epidemijske mjere,

- 1.4. način pripreme programa zdravstvenog odgoja,
- 1.5. zdravstveno-odgojni rad u zdravstvenim ustanovama, školama, obitelji i gospodarskom društvu.

2. Evidencija u zdravstvu i usvajanje praktičnih vještina iz informatike u trajanju od 17 dana:

- 2.1. osnovne karakteristike zdravstvene evidencije vitalne statistike,
- 2.2. upoznavanje sa evidencijama u zdravstvu,
- 2.3. upoznavanje sa pripremom izvještavanja i pripremom planova (tjednih, mjesečnih, polugodišnjih, godišnjih),
- 2.4. usvajanje praktičnih vještina iz medicinske informatike.

3. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći i načinu i uvjetima rada u izvanrednim prilikama u trajanju od 24 dana obavlja se u službi hitne medicinske pomoći i ona obuhvaća:

- 3.1. upoznavanje pripravnika sa organizacijom službe u hitnoj medicinskoj pomoći,
- 3.2. pravne aspekte pružanja prve pomoći,
- 3.3. trijažu povrijeđenih i oboljelih,
- 3.4. prepoznavanje sa različitim stanjima kod povrijeđenih,
- 3.5. prepoznavanje sa znakovima koji ugrožavaju vitalne funkcije,
- 3.6. prepoznavanje sa znakovima prilikom unutrašnjeg krvarenja kod različitih povrjeda,
- 3.7. način zaustavljanja krvarenja,
- 3.8. postupak prilikom gubitka svijesti (kolaps, koma i prividna smrt),
- 3.9. način imobilizacije prijeloma,
- 3.10. umjetno disanje,
- 3.11. postupak sa psihotično nemirnim pacijentima,
- 3.12. način i uvjeti rada u izvanrednim prilikama.

b) Program stručnog dijela pripravničkog staža traje 300 dana i obuhvaća:

1. Ishrana zdravih ljudi 150 dana
2. Ishrana bolesnika 150 dana.

Pripravnik se osposobljava za samostalan rad na realizaciji normativa, izradi receptura, jelovnika i asortimana jela, vrši kontrolu pravilne obrade i pripremanja namirnica, organizira prijenos i čuvanje hrane u samom objektu i izvan njega, vodi brigu o održavanju higijene zaposlenog radnika, opreme i uređaja, osposobljava se za uzimanje dijetalne anamneze, upoznaje i sprovodi zdravstveno-nutricioni odgojni rad i vodi nutricionu dokumentaciju i dokumentaciju drugih sredstava za vođenje evidencije u području zdravstvene i nutricionice zaštite i sastavljanju propisanih izvješća.

A. 7. Diplomirani sanitarni inženjer

Program pripravničkog staža za sanitarnog inženjera traje godinu dana i sastoji se iz:

- a) osnovnog dijela i
- b) stručnog dijela.

a) Osnovni dio pripravničkog staža traje 65 dana i obuhvaća:

1. Zdravstveno prosvjeđivanje, prevencija bolesti i promocija zdravog načina življenja u trajanju od 24 dana:

- 1.1. osnovne karakteristike zdravstvenog stanja stanovništva,
- 1.2. način procjene higijensko-epidemiološke situacije,
- 1.3. obvezne imunizacije i protuepidemijske mjere,

- 1.4. način pripreme programa zdravstvenog odgoja,
- 1.5. zdravstveno-odgojni rad u zdravstvenim ustanovama, školama, obitelji i gospodarskom društvu.

2. Evidencija u zdravstvu i usvajanje praktičnih vještina iz informatike u trajanju od 17 dana:

- 2.1. osnovne karakteristike zdravstvene evidencije vitalne statistike,
- 2.2. upoznavanje sa evidencijama u zdravstvu,
- 2.3. upoznavanje sa pripremom izvještavanja i pripremom planova (tjednih, mjesečnih, polugodišnjih, godišnjih),
- 2.4. usvajanje praktičnih vještina iz medicinske informatike.

3. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći i načinu i uvjetima rada u izvanrednim prilikama u trajanju od 24 dana obavlja se u službi hitne medicinske pomoći i ona obuhvaća:

- 3.1. upoznavanje pripravnika sa organizacijom službe u hitnoj medicinskoj pomoći,
- 3.2. pravne aspekte pružanja prve pomoći,
- 3.3. trijažu povrijeđenih i oboljelih,
- 3.4. prepoznavanje sa različitim stanjima kod povrijeđenih,
- 3.5. prepoznavanje sa znakovima koji ugrožavaju vitalne funkcije,
- 3.6. prepoznavanje sa znakovima prilikom unutrašnjeg krvarenja kod različitih povreda,
- 3.7. način zaustavljanja krvarenja,
- 3.8. postupak prilikom gubitka svijesti (kolaps, koma i prividna smrt),
- 3.9. način imobilizacije prijeloma,
- 3.10. umjetno disanje,
- 3.11. postupak sa psihotično nemirnim pacijentima,
- 3.12. način i uvjeti rada u izvanrednim prilikama.

b) Program stručnog dijela pripravničkog staža traje 300 dana i obuhvaća:

1. Rad na sprečavanju i suzbijanju zaraznih bolesti i sanitacije okoline 120 dana,
2. Rad na poslovima dezinfekcije, dezinfekcije, deratizacije i na drugim poslovima koje vrši jedinica 30 dana,
3. Upoznavanje sa zadacima i radom sanitarne inspekcije 150 dana.

1. Rad na sprječavanju i suzbijanju zaraznih bolesti i sanitacije okoline (120 dana)

Pripravnik provodi pripravnički staž u higijensko-epidemiološkim jedinicama ustanove nadležne za poslove javnog zdravstva ili higijensko-epidemiološkim službama doma zdravlja, pri čemu:

- 1.1. se upozna sa stanjem u odnosu na kretanja zaraznih bolesti, na opskrbu vodom i dispoziciju otpadnih materija i na druge faktore okoline koji utječu na ljudsko zdravlje, na područje na kojem djeluje organizacija zdravstva u kojoj provodi pripravnički staž,
- 1.2. vodi evidenciju zaraznih bolesti i brine se za uredno prijavljivanje zaraznih bolesti,
- 1.3. sudjeluje pri terenskim ispitivanjima pojave zaraznih bolesti,
- 1.4. upozna se sa propisima o nadzoru nad osobama uposlenim u prometu životnih namirnica i nad drugim osobama koja podliježu zdravstvenom nadzoru, izdaje i vodi evidenciju izdanih zdravstvenih listova,
- 1.5. vodi evidenciju kliconoša,
- 1.6. uzima uzorke za kemijske i mikrobiološke pretrage,
- 1.7. vodi potrebne evidencije i sudjeluje pri organizaciji i izvođenju cijepljenja,
- 1.8. priprema instrumente i sudjeluje u cijepljenju,
- 1.9. vrši pretrage vode i životnih namirnica koje se provode u jedinici,

- 1.10. sudjeluje pri provođenju nadzora nad javnim i individualnim vodoopskrbnim objektima,
- 1.11. sudjeluje pri vršenju nadzora nad objektima za dispoziciju otpadnih materije,
- 1.12. sudjeluje u ispitivanju životne i radne okoline čovjeka,
- 1.13. sudjeluje u rješavanju sanitarno-tehničkih problema, ocjenjivanju projektne dokumentacije, nadzoru izvođenja projekata industrijskih objekata itd.

2. Rad na poslovima dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije i na drugim poslovima koje vrši jedinica (30 dana)

Pripravnički staž u trajanju od 30 dana pripravnik provodi na odjelima za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju ustanove nadležne za poslove javnog zdravstva, pri čemu:

- 2.1. upozna se sa postupcima, preparatima i opremom koja se koristi u dezinfekciji,
- 2.2. dezinsekcija i deratizacija,
- 2.3. upozna se sa pravilima sigurnosne primjene pesticida, kao i sa sredstvima i zaštitom pri radu,
- 2.4. upozna se s propisima koji se tiču vršenja poslova DDD,
- 2.5. praktično vrši prepoznavanje vrsta glodara i člankonožaca značajnih za javno zdravstvo,
- 2.6. sudjeluje u utvrđivanju i praćenju infestacije glodarima i člankonošcima na terenu,
- 2.7. aktivno sudjeluje u radu terenskih ekipa pri provođenju deratizacije antikoagulantnim mamcima, dezinsekcije gmižućih i letećih insekata, te završne dezinfekcije prostora i površina.

3. Upoznavanje sa zadatcima i radom sanitarne inspekcije (150 dana)

- 3.1. sudjelovanje u provođenju sanitarnog nadzora zajedno sa sanitarnim inspektorom na terenu,
- 3.2. upoznavanje sa pisanjem zapisnika i rješenja u prvostupanjskom postupku,
- 3.3. upoznavanje sa organizacijom sanitarne inspekcije,
- 3.4. preventivni sanitarni nadzor nad izgradnjom,
- 3.5. preventivni sanitarni nadzor nad sprječavanjem i suzbijanjem zaraznih bolesti,
- 3.6. nadzor nad proizvodnjom i prometom predmeta opće upotrebe i životnih namirnica,
- 3.7. nadzor nad proizvodnjom, korištenjem i prometom otrova,
- 3.8. nadzor nad vodama i sredstvima opskrbom vodom,
- 3.9. nadzor nad kvalitetom zraka,
- 3.10. higijenskim uvjetima u javnim objektima.

Pripravnički staž u trajanju od 150 dana pripravnik provodi u nadležnoj sanitarnoj inspekciji.

A. 8. Diplomirani medicinar radiološke dijagnostike

Program pripravničkog staža za diplomiranog medicinara radiološke dijagnostike traje godinu dana i sastoji se iz:

- a) osnovnog dijela i
- b) stručnog dijela.

a) Osnovni dio pripravničkog staža traje 65 dana i obuhvaća:

1. Zdravstveno prosvjećivanje, prevencija bolesti i promocija zdravog načina življenja u trajanju od 24 dana:

- 1.1. osnovne karakteristike zdravstvenog stanja stanovništva,
- 1.2. način procjene higijensko-epidemiološke situacije,
- 1.3. obavezne imunizacije i protuepidemijske mjere,
- 1.4. način pripreme programa zdravstvenog odgoja,
- 1.5. zdravstveno-odgojni rad u zdravstvenim ustanovama, školama, obitelji i gospodarskom društvu.

2. Evidencija u zdravstvu i usvajanje praktičnih vještina iz informatike u trajanju od 17 dana:

- 2.1. osnovne karakteristike zdravstvene evidencije vitalne statistike,
- 2.2. upoznavanje sa evidencijama u zdravstvu,
- 2.3. upoznavanje sa pripremom izvještavanja i pripremom planova (tjednih, mjesečnih, polugodišnjih, godišnjih),
- 2.4. usvajanje praktičnih vještina iz medicinske informatike.

3. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći i načinu i uvjetima rada u izvanrednim prilikama u trajanju od 24 dana obavlja se u službi hitne medicinske pomoći i ona obuhvaća:

- 3.1. upoznavanje pripravnika sa organizacijom službe u hitnoj medicinskoj pomoći,
- 3.2. pravne aspekte pružanja prve pomoći,
- 3.3. trijažu povrijeđenih i oboljelih,
- 3.4. prepoznavanje različitih stanja kod povrijeđenih,
- 3.5. prepoznavanje znakova koji ugrožavaju vitalne funkcije,
- 3.6. prepoznavanje znakova prilikom unutrašnjeg krvarenja kod različitih ozljeda,
- 3.7. način zaustavljanja krvarenja,
- 3.8. postupak prilikom gubitka svijesti (kolaps, koma i prividna smrt),
- 3.9. način imobilizacije prijeloma,
- 3.10. umjetno disanje,
- 3.11. postupak sa psihotično-nemirnim pacijentima,
- 3.12. način i uvjeti rada u izvanrednim prilikama.

b) Program stručnog dijela pripravničkog staža traje 300 dana i obuhvaća:

1. Radioterapija 60 dana
2. Lokalna aplikacija izotopa 30 dana
3. Radiološka dijagnostika 60 dana
4. Abdominalna dijagnostika 21 dan
5. Torakalna dijagnostika 21 dan
6. Snimanje kostiju i abdomena 21 dan
7. Kontrastna dijagnostika 7 dana
8. Dječja rendgenska dijagnostika 8 dana
9. Rad na metodama radiološkog prikazivanja 21 dan
10. Zaštita od ionizujućeg zračenja 15 dana

1. Radioterapija (60 dana)

- 1.1. Izvodi sve poslove i zadatke diplomiranog inženjera medicinske radiologije prilikom radioterapije, kao što su:
 - 1.1.1. namještanje pacijenta,
 - 1.1.2. provođenje radioterapije,
 - 1.1.3. zaštita pacijenta i osoblja od zračenja i drugo.
- 1.2. Upoznaje se sa standardnim i specijalnim metodama radioterapije – intersticijske, intrakavitarnе i brahiterapije, te metodama terapijske primjene radionukleida i njihove praktične vrijednosti u liječenju zloćudnih tumora.

2. Lokalna aplikacija izotopa (30 dana)

Izvodi sve poslove i zadatke kod lokalnih aplikacija izotopa i provodi zaštitu pacijenta i osoblja od zračenja.

3. Radiološka dijagnostika (60 dana)

- 3.1. Izvodi rendgensko snimanje torakalnih organa, standardnu tehniku snimanja pluća, tvrdu tehniku snimanja pluća, slojevno snimanje,
- 3.2. izvodi standardne i specijalne snimke kostiju i zglobova,
- 3.3. pomaže pri izvođenju kontrastnih rendgenskih pretraga, kao što su urografije, angiografije, limfografije, holangiografije,
- 3.4. sudjeluje pri dijaskopskim pretragama probavnog trakta,
- 3.5. sudjeluje pri snimanju metodom kompjuterizirane tomografije,
- 3.6. sudjeluje pri ultrazvučnim dijagnostičkim pretragama po organskim sustavima,
- 3.7. samostalno radi obradu rendgenskog filma,
- 3.8. izvodi obradu rendgenskog filma u automatskoj komori i priprema se za obradu filma rukom,
- 3.9. priprema kemikalije za automatsku obradu filma,
- 3.10. održava komore za automatsku obradu rendgenskog filma.

4. Abdominalna dijagnostika (21 dan)

- 4.1. Asistira kod dijaskopije želuca, priprema kontrastno sredstvo,
- 4.2. asistira kod irigoskopije i priprema kontrastno sredstvo,
- 4.3. daje naputke bolesniku pri izvođenju pretraga, sprovodi zaštitu kod mlađih pacijenata upućenih na dijaskopiju,
- 4.4. obavlja i druge pretrage u abdominalnoj dijagnostici.

5. Torakalna dijagnostika (21 dan)

- 5.1. Vršiti snimanje pluća u tipičnim projekcijama,
- 5.2. vrši tomografska snimanja,
- 5.3. vrši snimanja tvrdom i standardnom tehnikom,
- 5.4. asistira pri dijaskopiji pluća i srca,
- 5.5. asistira kod bronhografije,
- 5.6. provodi zaštitu pacijenta od zračenja,
- 5.7. obavlja i druge pretrage u torakalnoj dijagnostici.

6. Snimanje kostiju i abdomena (21 dan)

- 6.1. Izvodi standardne i specijalne snimke kostiju,
- 6.2. izvodi nativne snimke abdomena i urotakta,
- 6.3. izvodi snimke traumatiziranih pacijenata,
- 6.4. izvodi snimke na odjelu (u stacionaru) i u operacijskoj dvorani,
- 6.5. provodi zaštitu pacijenta od zračenja.

7. Kontrastna dijagnostika (7 dana)

- 7.1. Sudjeluje pri izvođenju ekskretornih urografija, izvodi snimanje,
- 7.2. sudjeluje pri izvođenju holangiografija,
- 7.3. asistira pri intervencijskim radiološkim pretragama.

8. Dječja rendgenska dijagnostika (8 dana)

- 8.1. Izvodi sve rendgenske snimke kod djece uz primjenu mjera zaštite od zračenja,
- 8.2. asistira pri dijaskopijama kod djece.

9. Rad na metodama radiološkog prikazivanja (21 dan)

- 9.1. Priprema pacijenta i asistira pri izvođenju kompjuterizirane tomografije abdomena, glave i kičme,
- 9.2. priprema kontrastna sredstva za kompjuteriziranu tomografiju,
- 9.3. samostalno izvodi obradu filmskog materijala pri kompjuteriziranoj tomografiji,

- 9.4. asistira pri ultrazvučnim dijagnostičkim pretragama i terapijskim intervencijskim zahvatima,
- 9.5. vrši i druge pretrage.

10. Zaštita od ionizujućeg zračenja (15 dana)

- 10.1. Metode zaštite pacijenta i osoblja od ionizujućeg zračenja,
- 10.2. ekspozicijske doze u rendgen dijagnostici, maksimalno dopušteni rizici zračenja, zaštita rendgen uređaja u prostorijama, kemijska i biološka zaštita, zaštita od zračenja kod pojedinih snimaka, zaštita od zračenja: pri dijaskopijama, izvođenju angiografije, stomatološkoj praksi, u radioterapiji, kod intervencija u radiologiji, pri radu s radioizotopima (radioizotopna laboratorija), od neionizujućih zračenja (mikrovalno, lasersko i ultrazvuk), zaštita stanovništva od zračenja porijeklom iz prirodnih izvora i u akcidentnim situacijama, radiološka kontaminacija i dekontaminacija, ostali rizici u radiologiji (reakcija na kontrastna sredstva, udar električne struje, gušenja i prva pomoć kod tih stanja).

Navedeni program stručnog dijela pripravničkog staža od t. 1. do 10, u trajanju od 264 dana, pripravnik provodi u radiološkim institucijama.

11. Rad u nuklearnoj medicini (36 dana)

- 11.1. Upoznavanje sa radom u nuklearnoj medicini, radiofarmacima, načinom njihovog dobivanja, skladištenjem, „mužom” generatora i mjerenjem radioaktivnosti, izračunavanjem točnog volumena i aktivnosti, aseptičkim obilježavanjem radiofarmaka,
- 11.2. obučavanje za rukovanje opremom i osiguranjem točnosti i pouzdanosti opreme, postavljanje bolesnika u odgovarajući položaj, upoznavanje s osnovnim parametrima za izbor optimalnih uvjeta pregleda i sa zaštitom od zračenja i optimizacijom doze, kao i vođenjem medicinske dokumentacije i evidencije.

Navedeni program stručnog dijela pripravničkog staža pod točkom 11, u trajanju od 36 dana, pripravnik provodi u nuklearnoj medicini.

A. 9. Diplomirani medicinar laboratorijske dijagnostike

Program pripravničkog staža za diplomiranog medicinara laboratorijske dijagnostike traje godinu dana i sastoji se iz:

- a) osnovnog dijela i
- b) stručnog dijela.

a) Osnovni dio pripravničkog staža traje 65 dana i obuhvata:

1. Zdravstveno prosvječivanje, prevencija bolesti i promocija zdravog načina življenja u trajanju od 24 dana:

- 1.1. Osnovne karakteristike zdravstvenog stanja stanovništva,
- 1.2. način procjene higijensko-epidemiološke situacije,
- 1.3. obvezne imunizacije i prouepidemijske mjere,
- 1.4. način pripreme programa zdravstvenog odgoja,
- 1.5. zdravstveno-odgojni rad u zdravstvenim ustanovama, školama, obitelji i gospodarskom društvu.

2. Evidencija u zdravstvu i usvajanje praktičnih vještina iz informatike u trajanju od 17 dana:

- 2.1. Osnovne karakteristike zdravstvene evidencije vitalne statistike,
- 2.2. upoznavanje sa evidencijama u zdravstvu,
- 2.3. upoznavanje sa pripremom izvještavanja i pripremom planova (tjednih, mjesečnih, polugodišnjih, godišnjih),
- 2.4. usvajanje praktičnih vještina iz medicinske informatike.

3. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći i načinu i uvjetima rada u izvanrednim prilikama u trajanju od 24 dana obavlja se u službi hitne medicinske pomoći i ona obuhvaća:

- 3.1. Upoznavanje pripravnika sa organizacijom službe u hitnoj medicinskoj pomoći,
- 3.2. pravne aspekte pružanja prve pomoći,
- 3.3. trijažu povrijeđenih i oboljelih,
- 3.4. prepoznavanje različitih stanja kod povrijeđenih,
- 3.5. prepoznavanje znakova koji ugrožavaju vitalne funkcije,
- 3.6. prepoznavanje znakova prilikom unutrašnjeg krvarenja kod različitih povreda,
- 3.7. način zaustavljanja krvarenja,
- 3.8. postupak prilikom gubitka svijesti (kolaps, koma i prividna smrt),
- 3.9. način imobilizacije prijeloma,
- 3.10. umjetno disanje,
- 3.11. postupak s psihotično nemirnim pacijentima,
- 3.12. način i uvjeti rada u izvanrednim prilikama.

b) Program stručnog dijela pripravničkog staža traje 300 dana i obuhvaća:

1. Medicinska biokemija 120 dana
2. Hematologija 120 dana
3. Bakteriologija i parazitologija 60 dana

1. Medicinska biokemija (120 dana) Pripravnički staž obuhvaća:

- 1.1. Komplet standardnih pretraga urina sa sedimentom,
- 1.2. pretrage želučnog soka (određivanje aciditeta i mliječne kiseline, te mikroskopske pretrage),
- 1.3. pretrage stolice (žučne boje, krvi i probavljivosti hrane),
- 1.4. pretrage krvi i seruma (određivanje glukoze u krvi i opterećenja glukozom – OGTT, direktni i indirektni bilirubin, timolsublimat, AF, KF, LDH, AST, ALT, GGT, određivanje ukupnih proteina, uree, amilaze u serumu,
- 1.5. pretrage punktata,
- 1.6. pretrage likvora,
- 1.7. elektroforezu proteina,
- 1.8. određivanje mokraćne kiseline, kreatinina,
- 1.9. određivanje lipida – triglicerida, kolesterola, HDL kolesterola,
- 1.10. određivanje K, Na, Ca, bikarbonata, Mg, anorganskog fosfora i klorida,
- 1.11. određivanje Fe i Cu,
- 1.12. i druge pretrage koje se vrše u medicinsko-biokemijskoj laboratoriji.

Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 120 dana pripravnik provodi u medicinsko-biokemijskoj laboratoriji.

2. Hematologija – (120 dana) Pripravnički staž obuhvata:

- 2.1. Brojanje krvnih stanica, određivanje hemoglobina, hematokrita i indeksa boje,
- 2.2. pravljenje razmaza periferne krvi,
- 2.3. brojanje krvnih razmaza, brojanje retikulocita, bazofilno punktiranih eritrocita, trombocita i eozinofilnih granulocita,
- 2.4. sedimentaciju eritrocita,
- 2.5. osmotsku rezistenciju eritrocita, vrijeme krvarenja, vrijeme zgrušavanja, protrombinsko vrijeme,
- 2.6. pretrage kod bolesti bijele loze,
- 2.7. pretrage kod bolesti crvene loze,
- 2.8. određivanje krvne grupe i RH faktora,

2.9. i druge pretrage koje se vrše u hematološkoj laboratoriji.
Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 120 dana pripravnik provodi u hematološkoj laboratoriji.

3. Bakteriologija i parazitologija (60 dana) Pripravnički staž obuhvaća:

- 3.1. Vađenje krvi,
 - 3.2. pripremu seruma za izvođenje reakcija na lues (WaR, MKR II, VDRL, Citohol) na brucele (Wiright), na salmonele (Widar), na streptokoke (ATS),
 - 3.3. uzimanje brisa ždrijela, nosa, uha, rektuma,
 - 3.4. preuzimanje stolice, urina i ostalog materijala – radi bakteriološke pretrage,
 - 3.5. pripremanje podloga i stakla za sterilizaciju,
 - 3.6. određivanje pH podloga, punjenje šećera i bujona u epruvete, razlijevanje sterilnih podloga,
 - 3.7. zasađivanje stolica i urina na odgovarajuće podloge, presađivanje sumnjivih kolonija na krute i tekuće podloge,
 - 3.8. uvođenje nalaza u protokol,
 - 3.9. bojenje i mikroskopiranje preparata
 - 3.10. obrađivanje stolice za parazitološke pretrage (MIFC, FLOTACIJA),
 - 3.11. mikroskopiranje parazitoloških preparata,
 - 3.12. i druge pretrage koje se vrše u mikrobiološkoj laboratoriji.
- Ovaj dio pripravničkog staža u trajanju od 60 dana pripravnik provodi u mikrobiološkoj laboratoriji.

A. 10. Diplomirani radni terapeut/diplomirani medicinar radne terapije

Program pripravničkog staža za diplomiranog radnog terapeuta/diplomiranog medicinara radne terapije traje godinu dana i sastoji se iz:

- a) osnovnog dijela i
- b) stručnog dijela.

a) Osnovni dio pripravničkog staža traje 65 dana i obuhvata:

1. Zdravstveno prosvjećivanje, prevencija bolesti i promocija zdravog načina življenja u trajanju od 24 dana:

- 1.1. Osnovne karakteristike zdravstvenog stanja stanovništva,
- 1.2. način procjene higijensko-epidemiološke situacije,
- 1.3. obavezne imunizacije i protu pandemijske mjere,
- 1.4. način pripreme programa zdravstvenog odgoja,
- 1.5. zdravstveno-odgojni rad u zdravstvenim ustanovama, školama, obitelji društvenim skupinama,

2. Evidencija u zdravstvu i usvajanje praktičnih vještina iz informatike u trajanju od 17 dana:

- 2.1. Osnovne karakteristike zdravstvene evidencije vitalne statistike,
- 2.2. upoznavanje sa evidencijama u zdravstvu,
- 2.3. upoznavanje sa pripremom izvještavanja i pripremom planova (tjednih, mjesečnih, polugodišnjih, godišnjih),
- 2.4. usvajanje praktičnih vještina iz medicinske informatike.

3. Teoretska i praktična obuka u pružanju hitne medicinske pomoći i načinu i uvjetima rada u izvanrednim prilikama u trajanju od 24 dana obavlja se u službi hitne medicinske pomoći i ona obuhvaća:

- 3.1. Upoznavanje pripravnika sa organizacijom službe u hitnoj medicinskoj pomoći,
- 3.2. pravne aspekte pružanja prve pomoći,
- 3.3. trijažu povrijeđenih i oboljelih,
- 3.4. prepoznavanje sa različitim stanjima kod povrijeđenih,

- 3.5. prepoznavanje sa znakovima koji ugrožavaju vitalne funkcije,
- 3.6. prepoznavanje sa znakovima prilikom unutarnjeg krvarenja kod različitih povrjeda,
- 3.7. način zaustavljanja krvarenja,
- 3.8. postupak prilikom gubitka svijesti (kolaps, koma, prividna smrt),
- 3.9. način imobilizacije prijeloma,
- 3.10. umjetno disanje,
- 3.11. postupak sa psihotično-nemirnim pacijentima,
- 3.12. način i uvjeti rada u izvanrednim prilikama,

b) Program stručnog dijela pripravničkog staža traje 300 dana i obuhvaća:

1. Fizičko zdravlje – 150 dana (u zavodu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju/odjelu fizikalne medicine i rehabilitacije bolnice i centru za fizikalnu rehabilitaciju u zajednici doma zdravlja),
2. Mentalno zdravlje – 50 dana (u odjelu psihijatrije bolnice/klinike za psihijatriju kliničkog centra i centru za zaštitu mentalnog zdravlja doma zdravlja),
3. Razvojne poteškoće – 50 dana (u zavodu za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju/odjelu fizikalne medicine i rehabilitacije bolnice i odjelu pedijatrije bolnice/klinike za pedijatriju kliničkog centra) i
4. Intelektualne teškoće – 50 dana (u ustanovama socijalne zaštite za smještaj i to: djece i mladeži bez roditeljskog staranja, djece i mladeži sa smetnjama u razvoju, osoba s invaliditetom i starijih osoba).

B. ZDRAVSTVENI RADNIK SREDNJOŠKOLSKOG OBRAZOVANJA

Program pripravničkog staža traje 182 dana za:

- B.1. medicinsku sestru/medicinskog tehničara,
- B.2. medicinsku sestru za rođiljsko-ginekološku zdravstvenu njegu/akušersko-ginekološkog tehničara,
- B.3. sanitarnog tehničara,
- B.4. laboratorijskog tehničara,
- B.5. laboratorijsko-sanitarnog tehničara,
- B.6. farmaceutskog tehničara,
- B.6. zubnog tehničara,
- B.7. stomatološku sestru/tehničara,
- B.8. fizioterapeuskog tehničara,
- B.9. dijetetičara.

Program pripravničkog staža obuhvaća:

B. 1. Medicinska sestra/medicinski tehničar

Program pripravničkog staža za medicinsku sestru/medicinskog tehničara obuhvaća:

1. osposobljavanje kroz praktičan rad za samostalno obavljanje općih i specijaliziranih poslova zdravstvene njege,
2. usmjeravanje na savladavanje metoda i postupaka u cilju pružanja zdravstvene zaštite u domenu primarne, sekundarne ili tercijarne prevencije,
3. primjenu metode asepse i antiseptičnosti i rad u aseptičnim uvjetima, a posebno na sprječavanju intrahospitalnih infekcija,

4. upoznavanje s osnovnim principima i ciljevima zdravstveno-odgojnog rada i sudjelovanje u provođenju zdravstvenog-odgoja kao integralnog rada u svakodnevnoj praksi,
5. upoznavanje s primjenom principa ishrane zdravih i bolesnih ljudi,
6. praktičan rad na vođenju osnovne medicinske dokumentacije i evidencije.

Pripravnički staž za medicinsku sestru/medicinskog tehničara obavlja se:

- a) u domu zdravlja 92 dana,
- b) u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi 90 dana.

Ukupno: 182 dana

B.2. Medicinska sestra za rođiljino-ginekološku zdravstvenu njegu/akušersko-ginekološki tehničar

Program pripravničkog staža za medicinsku sestru za rođiljino-ginekološku zdravstvenu njegu/akušersko-ginekološkog tehničara obuhvaća:

1. pripremanje potrebnog materijala, pribora i instrumenata za rad,
2. pripremanje pacijentice za pregled i ginekološke intervencije,
3. obučava se u kontroli vitalnih funkcija, provođenju terapije i uzimanju materijala za analize,
4. priprema pacijenticu za operaciju i sprovodi njegu operiranih pacijentica,
5. vodi medicinsku dokumentaciju,
6. vrši prijem i trijažu trudnica,
7. prati stanja trudnice u sva četiri porođajna doba,
8. sprovodi zdravstveno-odgojni rad sa trudnicom i babinjarom,
9. njega i kontrola trudnice kod patoloških trudnoća,
10. provođenje svih higijensko-epidemioloških mjera i sprečavanje intrahospitalnih infekcija.

Pripravnički staž za medicinsku sestru za rođiljino-ginekološku zdravstvenu njegu/akušersko-ginekološkog tehničara obavlja se:

- a) u domu zdravlja 92 dana,
- b) u stacionarnoj zdravstvenoj ustanovi 90 dana.

Ukupno: 182 dana

B. 3. Sanitarni tehničar

Program pripravničkog staža za sanitarnog tehničara obuhvaća:

1. prati stanje u odnosu na kretanje zaraznih bolesti, opskrba vodom i dispozicije otpadnih materijala i druge faktore okoline koji utječu na ljudsko zdravlje, na području na kome djeluje zdravstvena ustanova,
2. obavlja nadzor nad osobama zaposlenim u prometu namirnica i nad drugim osobama koja podliježu zdravstvenom nadzoru,
3. izdaje i vodi evidenciju sanitarnih knjižica,
4. vodi evidenciju kliconoša,
5. uzima uzorke za kemijska i mikrobiološka ispitivanja i vodi potrebnu evidenciju,
6. obavlja nadzor nad javnim i individualnim vodnim objektima, kao i objektima za dispoziciju otpadnih materija,
7. sudjeluje u ispitivanju životne i radne sredine, radi na poslovima dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije.

Pripravnički staž obavlja se u ustanovi nadležnoj za poslove javnog zdravstva.

B. 4. Laboratorijski tehničar

Program pripravničkog staža za laboratorijskog tehničara obuhvaća:

- a) kliničko-biokemijsku laboratoriju 62 dana,
- b) hematologiju 60 dana,
- c) mikrobiološku laboratoriju 60 dana.

Ukupno: 182 dana

Program obuhvaća:

1. uzimanje i prijem biološkog materijala od pacijenata,
2. obilježavanje, priprema za rad biološkog materijala,
3. samostalno izvođenje povjerenih analiza,
4. upoznavanje sa osnovnim principima rada aparata na kojima izvodi analize.

B. 5. Laboratorijsko-sanitarni tehničar

Pripravnički staž obavlja se u polovini vremena programa sanitarnog tehničara, a polovinu vremena programa laboratorijskog tehničara.

B. 6. Farmaceutski tehničar

Program pripravničkog staža farmaceutskog tehničara obuhvata:

- a) izrada i izdavanje lijekova 152 dana (apoteka),
- b) izrada galenskih preparata 30 dana (galenska laboratorija).

Ukupno: 182 dana

a) Izrada i izdavanje lijekova – 152 dana (ljekarna) obuhvaća:

1. upoznavanje s prostorijama i opremom u ljekarni,
2. upoznavanje s organizacijom rada u ljekarni, obvezama i odgovornostima zdravstvenih radnika, te sa temeljnim načelima etike i deontologije,
3. upoznavanje sa zakonskim propisima koji reguliraju ljekarsku djelatnost,
4. upoznavanje sa zakonskim propisima koji reguliraju stavljanje lijekova i medicinskih sredstava u promet,
5. upoznavanje s ciljevima dobre ljekarske prakse,
6. upoznavanje sa certifikacijskim i akreditacijskim standardima za ljekarne,
7. izdavanje lijekova s režimom izdavanja bez recepta, te upoznavanje s obavezom davanja naputaka koje se odnosi na lijek koji se izdaje,
8. upoznavanje sa drugim proizvodima koji se zakonskim propisima mogu prometovati u ljekarni i njihovo izdavanje, te sa ulogom farmaceutskog tehničara pri njegovom izboru i primjeni,
9. izrada svih oblika magistralnih i galenskih pripravaka koji u svom sastavu ne sadrže supstance jakog i vrlo jakog djelovanja prema propisima farmakopeje ili drugim važećim propisima, izbora ambalaže, signiranje i izdavanje izrađenih pripravaka,
10. vođenje laboratorijskog dnevnika,
11. upoznavanje sa propisanim evidencijama u apoteci, ako i njihovo vođenje,
12. upoznavanje sa administrativnim poslovima u ljekarni,
13. postupanje s otpadom (farmaceutski, opasni, kemijski),
14. upoznavanje s obveznom stručnom literaturom i njeno praćenje.

b) Izrada galenskih preparata – 32 dana (galenska laboratorija) obuhvaća:

1. upoznavanje s prostorom i organizacijom rada u galenskoj laboratoriji, kao i sa propisima dobre proizvođačke prakse u izradi galenskih preparata,
2. upoznavanje s opremom, priborom i farmaceutskim operacijama izrade galenskih preparata,
3. priprema pročišćene vode,
4. izrada svih oblika galenskih preparata prema propisima farmakopeje ili drugim važećim propisima, izbor ambalaže, signiranje izrađenih preparata,
5. upoznavanje sa čuvanjem, skladištenjem i izdavanjem izrađenih preparata,
6. vođenje laboratorijskog dnevnika,
7. upoznavanje sa administrativnim poslovima u galenskoj laboratoriji,
8. upoznavanje i služenje stručnom literaturom.

B. 7. Zubni tehničar

Program pripravničkog staža za zubnog tehničara obuhvaća:

- a) mobilna protetika 75 dana,
- b) fiksna protetika 75 dana,
- c) ortodontski aparati 32 dana.

Ukupno: 182 dana

Program obuhvaća:

1. izradu svih faza rada kod jednodijelnih livenih i fasetiranih krunica, djelimičnih krunica, *inleja*, nadogradnje, namjenskih krunica svih vrsta, mostova, koji su programom predviđeni za četvrti stupanj,
2. izrada svih faza rada totalnih i parcijalnih proteza (klasičnih, ali i skeletiranih proteza i retencijskih elemenata) od anatomske otiska do definitivne obrade i poliranje, kao i izrada svih vrsta reparatura parcijalnih i totalnih proteza,
3. izrada ortodontskih aparata od sokliranja modela (izrada različitih ortodontskih kukica i opruga) do definitivne izrade sa ugradnjom elemenata.

B. 8. Stomatološka sestra/tehničar

Program pripravničkog staža za stomatološku sestru/tehničara obuhvaća:

- a) prevencija i dječja stomatologija 30 dana,
- b) bolesti zuba 45 dana,
- c) paradontologija i bolesti usta 30 dana,
- d) oralna kirurgija 45 dana,
- e) stomatološka protetika 32 dana.

Ukupno: 182 dana

1. program prijema pacijenata i priprema za stomatološke intervencije,
2. priprema radnog mjesta za dijagnostičke procedure,
3. konzervativnu i kiruršku terapiju na odjeljenjima predviđenim planom i programom pripravničkog staža,
4. priprema instrumenata, pribora, medikamenata i materijala za stomatološke intervencije na odjelima predviđenim planom pripravničkog staža i asistiranje stomatologu za vrijeme izvođenja intervencija,
5. raspremanje radnog mjesta poslije stomatoloških intervencija,
6. dezinfekcija i sterilizacija instrumenata i materijala, čišćenje i dezinfekcija pribora i aparata,
7. kontrola sterilizacije,
8. trebovanje i čuvanje instrumenata, materijala, medikamenata i potrebnog pribora i briga o njihovom pravilnom utrošku,
9. vođenje i čuvanje stomatološke dokumentacije,
10. provođenje preventivnih mjera i zdravstveno-odgojni rad.

B. 9. Fizioterapeutski tehničar

Program pripravničkog staža za fizioterapeuskog tehničara obuhvaća:

- a) dom zdravlja (CBR centar) 120 dana,
- b) stacionarna zdravstvena ustanova 62 dana.

Ukupno: 182 dana

Program pripravničkog staža za fizioterapeuskog tehničara obuhvaća:

- osposobljavanje kroz praktični rad za samostalno obavljanje poslova i zadataka svoje struke u cilju pružanja zdravstvene zaštite i provođenja terapijskih procedura u području: fototerapije,

termoterapije, hidroterapije, krioterapije, mehanoterapije, elektroterapije, sonoterapije, vođenje odgovarajuće dokumentacije.

B. 10. Dijetetičar

Program pripravničkog staža za dijetetičara obuhvaća:

- u području unapređivanja ishrane pripravnik se upoznaje sa antropometrijskim instrumentima i mjerenjima i procjenom stanja uhranjenosti, s načinom utvrđivanja energetske potrebe kao sa potrebama za hranjivim i zaštitnim materijama, s protokolima izrade dijeta zdravih i bolesnih osoba.

**PRIPRAVNIČKA KNJIŽICA
ZA ZDRAVSTVENE RADNIKE**

Ime (ime jednog roditelja) i prezime pripravnika: _____

Datum i mjesto rođenja: _____

Naziv škole, odnosno visokoškolske ustanove:

Stečeno stručno/akademsko zvanje:

Broj i datum izdane diplome:

Datum početka pripravničkog staža: _____

Naziv i mjesto zdravstvene ustanove/privatne prakse u kojoj je započeo pripravnički staž:

Potpis ravnatelja zdravstvene ustanove/
osnivača privatne prakse

Datum završetka pripravničkog staža:

Naziv i mjesto zdravstvene ustanove/ privatne prakse u kojoj je završen pripravnički staž:

Potpis ravnatelja zdravstvene ustanove /
osnivača privatne prakse

OBAVLJANJE PRIPRAVNIČKOG STAŽA

Naziv i mjesto zdravstvene ustanove/privatne prakse:

Naziv organizacijske jedinice:

Područje pripravničkog staža iz plana i programa:

Trajanje obavljenog dijela pripravničkog staža: od _____ do _____ godine

Znanje i vještine koji su savladani:

- Osposobljen/a za samostalni rad Nije osposobljen/a za samostalni rad
(zaokružiti)

U području:

Potpis mentora

OBAVLJANJE PRIPRAVNIČKOG STAŽA

Naziv i mjesto zdravstvene ustanove/privatne prakse:

Naziv organizacijske jedinice:

Područje pripravničkog staža iz plana i programa:

Trajanje obavljenog dijela pripravničkog staža: od _____ do _____ godine

Znanje i vještine koje su savladane:

- Osposobljen/a za samostalni rad Nije osposobljen/a za samostalni rad
(zaokružiti)

U području:

Potpis mentora

PRIJAVA ZA POLAGANJE STRUČNOG ISPITA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(jedinствeni matični broj)

.....
(naziv zdravstvene ustanove odnosno privatne prakse gdje je pripravnik obavio pripravnički staž)

Prijavljujem se za polaganje stručnog ispita za

.....

(stručno zvanje)

Stečena stručna sprema: VSS..... SSS..... (zaokružiti)Pristupanje polaganju: cjelovitog stručnog ispita..... popravnog ispita
(zaokružiti)

Ime (ime roditelja) i prezime:

.....

Datum rođenja:

.....

Mjesto rođenja:

.....

Općina rođenja:

.....

Država rođenja:

.....

Državljanstvo:

.....

Fakultet-škola:

.....

Mjesto i adresa stanovanja:

.....

Kontakt telefon:

.....

Pripravnički staž proveo/la sam u razdoblju od do u
ukupnom trajanju od mjeseci......
Mjesto i datum.....
Potpis kandidata

Uz Prijavu prilažem:

1. ovjerena fotokopija diplome/svjedodžbe (za diplome/ svjedodžbe stečene u inozemstvu nakon 6. 4. 1992. godine, potrebna je nostrifikacija),
2. ovjerena fotokopija pripravničke knjižice, za osobe koja su obavila pripravnički staž,
3. dokaz izdan od ovlaštene obrazovne ustanove za doktore medicine, doktore stomatologije, magistre farmacije i osoba sa završenim fakultetom zdravstvenih studija da je studij obavljen po bolonjskom procesu, za osobe koja su po Zakonu izuzete od obavljanja pripravničkog staža;

4. dokaz o statusu ovlaštene zdravstvene ustanove odnosno privatne prakse u kojoj je obavljen pripravnički staž, kao i fotokopiju Službenog glasnika u kojem je objavljen plan i program po kojem je obavljen pripravnički staž, za osobe koje su pripravnički staž obavile izvan teritorije Brčko distrikta BiH;

5. dokaz o uplati naknade za polaganje stručnog ispita

(Visina naknade za polaganje stručnog ispita iznosi:

- za visoku stručnu spremu iznosi 300,00 KM,
- za srednju stručnu spremu 200,00 KM.

Troškovi popravnog ispita iznose:

- za visoku stručnu spremu po 75,00 KM, za svako područje koju pripravnik polaže na popravnom ispitu, a
- za srednju stručnu spremu po 50,00 KM, za svako područje koju pripravnik polaže na popravnom ispitu.

Naknade snosi pripravnik i iste su prihod proračuna Brčko distrikta BiH.

Broj evidencije: _____
 Mjesto i datum: _____

ZAPISNIK o polaganju stručnog ispita

I.

Ispit polaže....., rođen-a.....
(ime, ime roditelja, prezime kandidata) (dan, mjesec, godina)

Mjesto rođenja..... općina.....
 država.....

Polaganje stručnog ispita odobreno Rješenjem predstojnika Odjela za zdravstvo i ostale usluge, broj..... od..... godine.

Kandidat je završio obavljanje pripravničkog staža sa stečenim stručnim/akademskekim zvanjem
, VSS..... SSS, dana godine.
(stručno/akademskeko zvanje) (zaokružiti)

Ispit polaže usmeno pred Ispitnim povjerenstvom koja je imenovana Rješenjem predstojnika Odjela za zdravstvo i ostale usluge, broj..... od..... godine, u sljedećem sastavu:

1. _____, predsjednik
2. _____, član
3. _____, član
4. _____, član
5. _____, član
6. _____, tajnik

II.

Ispitna pitanja:

OPĆI DIO 1 (ustavno uređenje, statut, MIO)

Pitanja:

OPĆI DIO 2 (propisi iz područja zdravstva)

Pitanja:

POSEBNI DIO (suglasno programskim cjelinama pripravničkog staža)

Pitanja:

III.

Zabilješka o odustajanju od stručnog ispita:

IV.

Kandidat Položio/la stručni ispit Nije položio/la stručni ispit.

Napomena:

Potpis:

_____, **predsjednik**
_____, **član**
_____, **član**
_____, **član**
_____, **član**
_____, **tajnik**

EVIDENCIJA
O STRUČNIM ISPITIMA
ZDRAVSTVENIH RADNIKA I ZDRAVSTVENIH SURADNIKA

.....
(jedinствени матични број)

.....
(zdravstveno usmjerenje, VSS/SSS)

- BROJ EVIDENCIJE:

- BROJ RJEŠENJA O ODOBRENJU POLAGANJA STRUČNOG ISPITA
.....
- PREZIME (IME RODITELJA) I IME
- DAN, MJESEC, GODINA ROĐENJA.....
- MJESTO ROĐENJA
- OPĆINA ROĐENJA
- DRŽAVA ROĐENJA
- ZAVRŠEN FAKULTET/ŠKOLA
- MJESTO.....
- ZDRAVSTVENA USTANOVA/PRIVATNA PRAKSA GDJE JE OBAVLJEN PRIPRAVNIČKI
STAŽ
- DATUM POLAGANJA ISPITA
- KANDIDAT ISPIT POLAŽE PUT
- UPUĆEN NA POPRAVNI ISPIT IZ SLJEDEĆIH PREDMETNIH CJELINA:

-
.....
- KANDIDAT JE POLOŽIO STRUČNI ISPIT: DA NE
 - NAPOMENA:
-
.....
.....
.....
.....

TAJNIK POVJERENSTVA:

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
БРЧКО ДИСТРИКТ
 БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА БРЧКО ДИСТРИКТА
 ОДЈЕЉЕЊЕ - ОДЈЕЛ ЗА ЗДРАВСТВО
 И ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

BOSNA I HERCEGOVINA
BRČKO DISTRIKT
 BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA BRČKO DISTRIKTA
 ODJELJENJE - ODJEL ZA ZDRAVSTVO
 I OSTALE USLUGE

БУЛЕВАР МИРА 1. 76100 БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
 ТЕЛЕФОН: 049 240 821. ФАКС: 049 240 670.

www.bdcentral.net
 zdravstvo@bdcentral.net

БУЛЕВАР МИРА 1. 76100 БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ
 ТЕЛЕФОН: 049 240 821. ФАКС: 049 240 670.

Број:
 Мјесто и датум:
 Број евиденције:

Na temelju članka 26. stavka (2) Pravilnika o pripravnичком стажу и полагању стручног испита здравствених радника и здравствених сарадника („Службени гласник Брчко дистрикта Босне и Херцеговине”, број ____) предстојник Одјела за здравство и остале услуге и з д а ј е

UVJERENJE O POLOŽENOM STRUČNOM ISPITU

.....,
ime /ime roditelja/ i prezime *stručno zvanje*
 рођен-а.....,
dan, mjesec, godina *mjesto* *općina*
, након завршеног приправничког стажа за
država *stručno zvanje*
 полагао/ла је дана..... године стручни испит пред Повјеренством за полагање
 стручног испита Одјела за здравство и остале услуге Брчко дистрикта Босне и Херцеговине.
 Повјеренство за полагање стручног испита је оцијенило да је кандидат положио/ла испит и стекао/ла
 стручну осposбљеност за самосталан рад на пословима

.....
 (*stručno zvanje*)

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA

M. P.

PREDSTOJNIK ODJELA